

Srebrna medalja Apimondie podeljena reviji Slovenski čebelar - Vancouver 1999

Mednarodni čebelarski kongres Apimondie,
Ljubljana, 24.-29. avgust 2003

letnik CIV - leto 2002

12

SLOVENSKI ČEBELAR

LETO 1873 - ZAČETEK PERIODIČNEGA ČEBELARSKEGA TISKA NA SLOVENSKEM

ČZS organizira seminar o modernih tehnologijah
in izrabi čebeljih paš 313

ČEBELARJEVA MESEČNA OPRAVILA

Franc Panker: Čebelarjeva opravila v AŽ panju
v decembru 314

Franc Prezelj: Čebelarjeva opravila v nakladnem
panju v decembru 316

Lidija Matavž: Veterinarski nasveti 316

ČEBELARSKI KONGRES

Franc Šivic: Vabilo praporščakom na Apimondia
2003 318

Malči Božnar: Tekmovanja na kongresu
Apimondie 2003 318

Avugst Gril: Obisk pri deželnem svetniku in
predsedniku ljudske stranke za Koroško
Georgu Wurmitzerju v Celovcu 319

IZKUŠNJE NAŠIH ČEBELARJEV

Marjan Debelak: Kako do »čistega«
satja? 319

Stane Nosan: Večmatično čebelarjenje 324

ČEBELARSKI POTOPIŠ

Franc Šivic: Obiskali smo Malto 322

KRATKE NOVICE

Ida Gnilšak: Srečanje slovenskega in danskega
čebelarstva v danskem kmetijskem muzeju
Gammel Estrup 325

POSVETOVANJE ČEBELARJEV

Stane Plut: Ocenjevanje medu v Semiču 327

I. Bučar: Mednarodno ocenjevanje kraškega medu
je letos prvič organiziralo Čebelarско društvo
Sežana 330

Mitja Zupančič: Strokovno srečanje članov
sekcije ekoloških čebelarjev pri kranjskogorskih
čebelarjih 330

BOLEZNI ČEBEL

Franc Prezelj: Varroa ni problem našega
čebelarstva 331

IZ DRUŠTVENEGA ŽIVLJENJA

Boštjan Grom: Slovenski čebelarji na internetu 333

Janez Mihelič: Prikaz treh načinov uporabe
oksalne kisline za zatiranje varoe v Čebelarском
centru Slovenije 333

Norbert Jedlovčnik: ČD Slovenska Bistrica želi
uvesti red na svojih pasiščih 334

Franc Štraser: Razvitje prapora
ČD Maribor - mesto 334

V SPOMIN

MALI OGLASI 336

The Beekeepers' Association of Slovenia Will Organize
a Seminar on Modern Technologies and Exploitation of
Bee Forages

THIS MONTH'S WORK FOR BEEKEEPERS

Franc Panker: Beekeepers Jobs in AŽ Hives in
December

Franc Prezelj: Beekeepers Jobs in Multiple-Stoary Hives
in December

Lidija Matavž: Veterinary Advice

BEEKEEPERS' CONGRESS

Franc Šivic: Invitation of the Banner-Bearers to the
Apimondia 2003

Malči Božnar: Contests at the Apimondia 2003

Avugst Gril: A Visit to the Provincial Councilor and
Chairman of the People's Party for Carinthia, Georg
Wurmitzer in Klagenfurt

OUR BEEKEEPERS' EXPERIENCE

Marjan Debelak: How to Get »Clean«
Honeycombs?

Stane Nosan: Multi-Queen Beekeeping

BEEKEEPERS TRAVEL DIARY

Franc Šivic: We Visited Malta

SHORT NEWS

Ida Gnilšak: A Meeting of Slovene and Danish
Beekeeping in the Danish Agricultural Museum Gammel
Estrup

BEEKEEPERS' CONFERENCE

Stane Plut: Rating of Honey in Semič

I. Bučar: This Year's International Rating of the Karst
Honey was for the First Time Organized by the Sežana
Beekeepers Society

Mitja Zupančič: A Professional Meeting of the Members
of the Ecological Beekeepers Section of Slovenia with
the Beekeepers of Kranjska Gora

BEE DISEASES

Franc Prezelj: Varroa is not the Problem of Our
Beekeeping

FROM THE SOCIETY LIFE

Boštjan Grom: Slovene Beekeepers in the Internet

Janez Mihelič: A Review of Three Ways of Application
of Oxalic Acid for Varroa Control in the Beekeepers
Center of Slovenia

Norbert Jedlovčnik: The Slovenska Bistrica Beekeepers
Society Wants to Put Order in its Forage Area

Franc Štraser: The Banner of the Maribor - mesto
Beekeepers Society has been Hoisted

IN MEMORIAM

SMALL ADVERTISEMENTS

ČZS ORGANIZIRA SEMINAR O MODERNIH TEHNOLOGIJAH IN IZRABI ČEBELJIH PAŠ

Prijave sprejemamo do 10. decembra 2002!

Čebelarstva zveza Slovenije bo v sodelovanju s službo za opazovanje in napovedovanje medenja decembra 2002 in januarja 2003 v Čebelarskem centru Slovenije pripravila seminar o modernih tehnologijah in izrabi čebeljih paš. Seminar bo potekal ob petkih od 16.–20. ure in ob sobotah od 8.–13. ure, skupaj 54 ur teorije, vključuje pa tudi 30 ur praktičnih terenskih vaj, ki jih bomo izvedli maja in junija 2003. Z udeleženci se bomo prvič srečali 20. decembra 2002. Med prazniki in šolskimi počitnicami seminarja ne bo. Seminar bo strokovno vodil vodja službe za opazovanje in napovedovanje medenja g. Pavle Zdešar s sodelavci. Priporočamo, da se seminarja udeležijo predvsem čebelarji prevažalci in tisti, ki želijo povečati svoja čebelarstva, oz. tisti, ki želijo pri svojem čebelarjenju doseči boljše uspehe in večje pridelke, dobrodošli pa so tudi vsi, ki želijo izpopolniti svoje znanje.

Kotizacija za seminar je 12.500 SIT na udeleženca.

Vsak udeleženec bo prejel tudi skripta o gozdnem medenju. Čebelarstva zveza bo na podlagi opravljenega izpita izdala potrdilo o doseženem znanju, to pa bo priznано pri izpitu za kvalifikacijo čebelar/čebelarka. Seminarja se bo lahko udeležilo največ šestdeset slušateljev, zato pohitite s prijavi. Prijave pošljite prek tajnikov čebelarskih društev ali regijskih zvez. Če bo prijav več, bodo zadnji prijavljeni lahko sodelovali na seminarju prihodnje leto. Vsem prijavljenim bomo pisno sporočili urnik seminarja. Seminar bomo organizirali le, če bo prijavljenih več kot petdeset slušateljev.

Prijave in nakazila kotizacije sprejemamo najpozneje do 10. decembra 2002 na ČZS, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica, pisno ali po tel. 01/729 61 00. Kotizacijo lahko plačate na blagajni ČZS ali pa znesek nakazete na TR ČZS, št. 18300-0013332037, sklic na številko 00-2012. V tem primeru navedite tudi vaš naslov.

ČZS

PREDAVANJA V ČEBELARSKEM CENTRU SLOVENIJE

Čebelarje obveščamo, da bomo v mesecu decembru 2002 na Čebelarskem centru Slovenije na Brdu pri Lukovici 8, pripravili za čebelarje in ljubitelje čebelarstva predavanja.

PREDAVANJA BODO OB PETKIH:

6. decembra ob 18. uri – FRANC PREZELJ, Kamnik, PREPREČEVANJE ROJENJA

13. decembra ob 18. uri – MARKO DEBEVC, Vrhnik, TEHNOLOGIJA VZREJE MATIC

Vstopnina za posamezno predavanje je 500 SIT. Plačali jo boste ob vstopu v dvorano ali na blagajni ČZS, vsak delavnik od 10. do 12. ure.

ČZS

OBVESTILO VODSTVOM DRUŠTEV

Prosimo vodstva društev, da nam pošljejo novo številko njihovega transakcijskega računa za izplačilo subvencij (če nam nove številke TR ne boste sporočili, vam ne bomo mogli izplačati denarja za subvencijo). Obvestilo pošljite po pošti na naslov Čebelarstva zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica ali na e-naslov barbara.zajc@cebelarska-zveza-slo.si, lahko pa tudi po faksu 01/729 61 32.

Po sklepu UO bomo za vsakega nečlana ČZS, za katerega bo čebelarsko društvo uveljavljalo subvencijo, društvu zaračunali stroške obdelave vloge v višini 4.500 SIT.

Prosimo tudi za kopije vseh plačil (faks št. 01/729 61 32), ki jih nakazujete na naš poslovni račun, ker včasih ni razvidno, za kakšen namen je bil denar nakazan in od kod. Pošljite tudi vse spremembe oz. nove podatke o vodstvu društva.

Tajništvo Čebelarske zveze Slovenije

ČEBELARJEVA OPRAVILA V AŽ PANJU V DECEMBRU

Franc Panker, čebelarji mojster – Murska Sobota

Dočakali smo zadnji mesec tega leta. Za čebelarji je bolj ali manj uspešna čebelarstva sezona. Čebele mirujejo v zimski gručici, čebelarji se že pripravljamo na novo čebelarstvo sezono. Zdaj skušajmo posodobiti svoje čebelarstvo, če ga še nismo. Tudi čebelarji moramo slediti napredku na področju tehnologije čebelarjenja ter zatiranja in preprečevanja bolezni čebel, saj zelo zaostajamo za tujino.

Ko sem se odločil za pisanje mesečnih navodil v Slovenskem čebelarju, sem menil, da bom s svojim znanjem ter izkušnjami iz dolgoletne čebelarstva prakse in predavanj na terenu v našo revijo vnesel kanček drugačnosti in svežine. Znova bi rad poudaril, da nikomur nisem želel ničesar vsiljevati. Predstavil sem svoje poglede in znanje, tehnologijo čebelarjenja v svojem čebelarstvu ter temeljna pravila pri delu s čebelami, ki pa jih je treba še nadgraditi. Vse to je potrebno, če želimo, da bo naše čebelarstvo uspešno in donosno. Nisem želel biti eden izmed tistih piscev, ki slepo prepisujejo vse počez, če je prav ali ne, pa je druga zgodba.

Narava je živa stvar, ki se spreminja. Del te narave je tudi čebela, ki se prav tako prilagaja. V nasprotnem primeru bi že zdavnaj izumrla. Zaradi svoje geografske lege ima Slovenija zelo različne vremenske razmere, zelo različni sta tudi flora in fauna. Zato vseh čebelarstevskih opravil po vsej Sloveniji ne moremo opravljati ob istem času. Vsak čebelar mora v svojem okolju poznati vremenske in pašne razmere ter se jim tudi prilagoditi, če želi uspešno čebelariti. Uspešno in donosno čebelarjenje je odvisno tudi od panjskega sistema, v katerem čebelarimo. Ta je pa spet odvisen od kraja, pašnih razmer in načina čebelarjenja. Čebelarji smo spoznali, da močnejše čebelje družine v prostornejših panjih ob dobri paši prinesejo več medu kot družine v prostorsko utesnjem panju ali pa nasprotno. Za uspešno in donosno čebelarjenje v velikoprostorninskem panju mora čebelja družina imeti stalno pašo. Najboljša je naravna, če te ni, pa je dobra tudi umetna, čeprav ta v nobenem primeru ne more enakovredno nadomestiti naravne paše.

Čebeljo družino v velikoprostorninskem panju mora z ustreznim znanjem, rezervno družino in voljo do dela podpirati čebelar. Prihodnje leto bomo v Sloveniji pripravili mednarodni kongres čebelarjev iz vsega sveta – APIMONDIO – in to naj bo tudi prelomnica v slovenskem čebelarstvu. Pri tem mora glavno vlogo odigrati ČEBELARSKA ZVEZA SLOVENIJE s svojimi komisijami in podkomisijami. Postaviti je treba zdrave temelje sodobnega in naprednega slovenskega čebelarstva, tako da bo to v vseh pogledih primerljivo z evropskimi standardi.

Zato mora revija Slovenski čebelar še naprej skrbeti za takšno strokovnost, kot je bila zanjo značilna doslej. Čebelarjem moramo z močjo argumentov prikazati prednosti in slabosti vsakega panjskega sistema, ki je pri nas uveljavljen ali ga želimo uvesti. Čebelarji potrebujemo resnico in strokovno utemeljitve za ali proti, preverjene v naših razmerah. S strpnim strokovnim dialogom bomo pripomogli k napredku slovenskega čebelarstva.

ŠE KRATEK POVZETEK NASVETOV PO MESECIH

Januar: Čebelarje opozarjam, naj bodo previdni pri nakupu satnic in zamenjavi voska. Januar je mesec občnih zborov, v okviru katerih se čebelarstva društva lahko dogovorijo o vsebini predavanj, ki jih bodo organizirala za svoje člane.

Februar: Za svetovanje imamo devet usposobljenih veterinarjev čebelarstva stroke in vsi vam bodo radi svetovali. Vi pa upoštevajte njihove strokovne nasvete in navodila. Uporabljajte tista zdravila, ki vam jih svetujejo. Bodite dosledni in previdni.

Odmečite sneg izpred panjev, levo ali desno od čebelnjaka, kjer boste pozneje namestili vakuumske pitalnike. Vsak čebelar, ne glede na to ali je profesionallec, začetnik ali krožkar, naj po lastni presoji obnovi svoje čebelarstvo znanje.

Marec: Krmite, ko se vreme ustali in ko to potrebujejo čebele. Dajte čebelam najboljše.

Opozorilo čebelarjem prevažalcem: Do konca marca je treba oddati mrtvice za laboratorijski pregled na nosimo.

April: Dodajmo čebelam čim več satnic v zgraditev, saj je STARO SATJE RAKASTA RANA SLOVENSKEGA ČEBELARSTVA. Ne nastavlajte in ne premeščajte zalege prekmalu v mrzlo mediščice.

Maj: Preprečujte rojenje. Iz presežka čebel in zalege delajte narejence. Točite med, ko je ta zrel. Ravnajte se po pravilniku zaščitne blagovne znamke.

Junij: Čebele vedno prevažajte ponoči, postavitev prevoznega čebelnjaka je treba opraviti pred svitom. Čebele se morajo pred odpiranjem brad umiriti. Preskrbite jim vodo, prevoznih čebelnjakov pa ne izpostavljajte celodnevni pripeki.

Julij/avgust: Pred zadnjim točenjem pregledajte vse družine, če v njih ni kaj narobe. Pri tem ukrepajte po navodilih. Po zadnjem točenju čebeljim družinam dodajte potrebno količino hrane, če jim jo primanjkuje. V bližini jim zagotovite zadostno količino vode ali poskrbite za takšno stojišče, da bo v bližini voda. Čebele dokrmite pravočasno in z zadostno količino hrane. Ne pozabite na varoo in druge bolezni.

September: Čebelam pravočasno dodajte ustrezno in zadostno količino hrane, krmite jih zvečer in primer- no vrsti pitalnikov. Čebelam, ki imajo ob gnezdu večje količine za prezimovanje neprimerne medu, tega za- menjajte s hrano, ki so jo predelale rezervne družine. Bodite previdni in z zadostno količino hrane. Ne pozabite na varoo in druge bolezni.

Oktober: Vsa opravila pri čebelah opravite pravočas- no. Opazujte dogajanje na bradah ali zrelih panjev. Če je kaj narobe, ukrepajte pravočasno. Ne brskajte po čebeljih družinah, če to ni res potrebno.

November: NIKOLI ne dajte v predelavo satov s po- krito ali odkrito zalego. To obvezno izrežite in sežgite. Prav tako NIKOLI ne dajte v predelavo zalege od družin,

ki so pozimi odmrle, ali od družin, obolelih za katero koli boleznijo. To zalego prav tako izrežite in sežgite.

December: Po koncu čebelarke sezone čebelam za- gotovimo mirno prezimovanje. Občasno jih obiščemo, da preverimo, ali je vse na svojem mestu. Ob tej pri- ložnosti nastavimo glodalca strup, odstranimo mrtve glodalce iz pasti in jih na novo nastavimo. Pravočasno se pripravimo na novo čebelarsko sezono. Prav tako si obnovimo čebelarsko znanje. Udeležimo se zanimi- vih predavanj predavateljev.

S temi nasveti končujem letošnje pisanje za revijo Slovenski čebelar. Zahvaljujem se uredniku in uredniš- kemu odboru za uspešno sodelovanje. Prav tako se zahvaljujem vsem čebelarkam, čebelarjem in krožkar- jem, ki so prebiralali moje članke. Seveda pa so to sa- mo osnovni napotki, ki jih je treba še nadgraditi. Upam, da so bili napotki napisani na razumljiv in preprost na- čin. Vse objavljene fotografije so posnete v mojem čebelarsvu in so v arhivu.

Vsem Vam želim srečno, zdravo, medeno, predvsem pa strpno leto 2003.

NAJ MEDI !

OBVESTILO VODSTVOM IN ČLANOM ČEBELARSKIH DRUŠTEV

Spoštovane čebelarke in spoštovani čebelarji!

Približuje se konec leta in s tem pregled opravljenih nalog ter načrtovanje novih prihodnje leto.

Želimo vas seznaniti z nekaterimi podrobnostmi, ki so potrebne za nadaljnje nemoteno medsebojno sodelovanje:

Občni zbori: Na seje društvenih občnih zborov povabite člane organov in predstavnike ČZS.

Predlagamo, da med drugim obravnavate priprave na mednarodni kongres Apimondia 2003 ter vspodbudite vaše člane, da se vključujejo v Čebelarsko zvezo Slovenije.

Prosimo vas, da zapisnike občnega zbora vašega društva pošljete na naš naslov.

Članarina: Do konca novembra bomo blagajnikom poslali vse gradivo, ki ga potrebujejo za vodenje članskih evidenc in plačila članarine za leto 2003.

Za leto 2004 načrtujemo, da bomo članske evidencije izmenjevali prek računalniških zapisov – podatke si bo- mo izmenjevali na disketah in/ali po elektronski pošti.

Za leto 2003 uvajamo znižano članarino za čebelarje invalide, ta pa bo vključevala tudi prejemanje Slovenske- ga čebelarja. Ta članarina je namenjena čebelarjem invalidom, ki živijo v slabih socialnih razmerah. Vodstva čebe- larskih društev naj se obiščejo, kdo je upravičen do znižane članarine pod navedenimi pogoji.

Strokovni čebelarski priročnik: Po en izvod prejmejo vsi člani ČZS, ki prejemajo Slovenskega čebelarja, za nakup pa veljajo že objavljeni pogoji. Priročnik bo na voljo po 20. 12. 2002, društva pa ga bodo prevzela na sedežih regijskih zvez.

Vsem društvom, ki so priročnik že naročila in plačala, bomo vplačila upoštevali pri plačilu članarine za leto 2003.

Neposredna plačila za pridobitno čebeljo družino: Kljub pravočasnemu obveščanju nekatera društva do 25. 10. 2002 niso oddala svojih vlog in teh žal nismo vključili v skupno vlogo.

Predvidevamo, da bo država do konca tega leta poplačala svojo obveznost, takoj potem pa bomo denar nakazali posameznim društvom, ki so oddala popolno in pravočasno vlogo.

V skladu s sklepom upravnega odbora bomo račune za obdelavo vlog za nečlane ČZS poslali društvom, ki so nečlane uvrstila v seznam skupaj s predlogom za pobot s pripadajočim zneskom za neposredna plačila.

Predprijava za postopek potrjevanja poklicne kvalifikacije: V najkrajšem času bodo končno izpolnjeni pogoji za začetek potrjevanja poklicne kvalifikacije čebelar/čebelarka.

Zainteresirani lahko dobite na ČZS Katalog standardov in strokovnih znanj in spretnosti za poklicno kvalifikaci- jo čebelar/čebelarka, ki obsega vse pogoje in zahtevana znanja in spretnosti, ki so potrebni za pridobitev poklici- ne kvalifikacije.

Prilavili smo vam tudi 50-urni pripraviljalni tečaj, ki se ga boste po svoji presoji udeležili tisti, ki predpisanih znanj in spretnosti ne obvladate dovolj. Pripraviljalni tečaj bomo organizirali na Čebelarskem centru Slovenije. Cena tečaja je ob udeležbi 25 udeležencev 29.280,00 SIT na posameznika.

Zainteresirane še enkrat prosimo, da nam pisno posredujejo predprijava, ki naj vsebuje naslednje podatke: ime in priimek, spol, datum in kraj rojstva, državljanstvo, stalno bivališče, občino, stopnjo in smer izobrazbe. V predprijadi omenite tudi, ali se nameravate udeležiti 50-urnega pripraviljalnega tečaja. Po prejemu predprijav vas bomo osebo na vsem obveščali pisno.

Anton Tomec, tajnik

ČEBELARJEVA OPRAVILA V NAKLADNEM PANJU V DECEMBRU

Franc Prezelj, čebelarški mojster

December je mesec, v katerem se v čebeljem panju in v njegovi neposredni okolici dogaja najmanj. Temperature so se toliko znižale, da je življenje v naravi in čebeljem panju na videz zamrlo. Čebelar v tem mesecu nima neposredno pri čebelah nobenega dela. Najbolj jim koristi, če poskrbi za njihovo nemoteno zimsko spanje. Med ta opravila štejemo skrb za mir okoli čebelnjaka in občasen pregled njegove okolice, da odpravimo nevšečnosti, ki jih je morda povzročil kakšen nepovabljen gost. Če smo prejšnji mesec zamudili zimsko zatiranje varoe, to lahko uspešno izvedemo tudi v tem mesecu. Tudi decembra se namreč kakšen dan temperatura toliko zviša, da se zimska gruča nekoliko razpusti in da je zdravljenje uspešno. Praksa je pokazala, da so samo tehnološki ukrepi med sezono uspešni le, če pozimi, ko v čebelji družini ni zalege, število varoj na čebelah kolikor je mogoče zmanjšamo. Zavedajmo se, da je proizvodni krog sklenjen z uspešno prodajo pridelka. Kot nalašč je največje povpraševanje po medu prav zdaj, ko imamo za prodajo tudi največ časa. Izkoristimo vse možnosti, da bomo iztržili solidno ceno za pošteno pridelan med odlične kakovosti. Ena od možnosti je blagovna znamka za slovenski med, saj bo dolgoročno brez dvoma najbolj vplivala na doseženo ceno.

Zdaj je čas, da pregledamo zapiske, ki smo jih pisali poleti, pregledamo in primerjamo rezultate med posameznimi panji ter ugotovimo, v čem smo bili uspešni in kje bi lahko z drugačnim ukrepom dosegli boljši rezultat. Na podlagi teh ugotovitev si že zdaj naredimo načrt, kako bomo čebelarili v prihodnji čebelarški sezoni. Prav je, da čebelam v prihod-

nji sezoni zagotovimo boljše razvojne možnosti, kot so jih imele v prejšnji sezoni. To nam bo uspelo le, če smo se iz napak, ki smo jih zaznali iz zapisov, kaj naučili in svoje znanje obogatili z izkušnjami drugih. Zimski čas je za to najprimernejši. Ta čas je kot nalašč za obisk predavanj in drugih oblik teoretičnega izobraževanja. Naj vam ne bo odveč nekoliko truda in volje za obisk čebelarških srečanj, saj so po pravilu navadno namenjena izobraževanju.

Ob dolgih zimskih večerih čebelarji opravimo tudi večino organizacijskih opravil. Na občnih zborih bomo naredili obračun z minulim obdobjem in načrt dela za prihodnjo sezono. Naj vas še enkrat opozorim na to, kako pomembno je izobraževanje. Občni zbor je najprimernejši čas, da se pogovorite o tem, katera predavanja boste organizirali in o katerih temah, ter se morebiti tudi skupaj odločite za predavatelja. Po izkušnjah je namreč organizacija predavanj v spomladanskih mesecih, ko je dan daljši, precej manj uspešna, saj so čebelarji že nestrpni pred prvimi pomladanskimi opravili.

S tem prispevkom končujem svoje letošnje zapise v našem glasilu. Vse, kar sem med letom napisal, sem napisal z željo, da spodbudim razmišljanje bralcev o možnostih uspešnejšega čebelarjenja na drugačen način, kot so ga vajeni. Vesel bom vseh odmevov na moje pisanje, ne glede na to, ali bodo pohvalni ali kritični. Vsem, ki ste me spodbujali in me dobronamerno kritizirali, najlepša hvala. Vse pripombe ali mnenja sem vzel kot dobronamerne in marsikatero sem upošteval tudi pri svojem delu. Prav posebej sem vesel povratnih informacij iz več koncev Slovenije o tem, da mlajši čebelarji marsikatero ponujeno rešitev s pridom uvajajo v svojo prakso, saj mi to potrjuje, da moj trud ni bil zaman. Vsem bralcem želim srečno in medeno novo leto 2003.

OGLEJTE SI DOMAČO STRAN ČZS NA INTERNETU
<http://www.cebelska-zveza-slo.si>

VETERINARSKI NASVETI

Tudi pozimi je moč uporabiti alternativna sredstva

Lidija Matavž, dr. vet. med., NVI Murska Sobota

Zimski meseci niso namenjeni samo analizi minulega leta, ampak tudi načrtom in pripravam za naprej. Na področju zdravstvenega varstva med ta dela gotovo sodi tudi zimsko zatiranje varoe, ki ga v naših čebelarstvih izvajamo že nekaj let. Pri tem le redkokateri čebelarji uporabijo alternativne metode, kot je uporaba oksalne ali mlečne kisline.

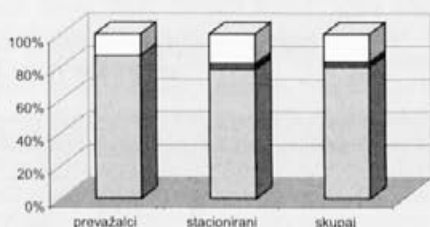
Kako množično čebelarji pri zatiranju varoe še vedno uporabljajo kemična sredstva, so pokazali rezultati ankete, ki smo jo pozimi 2001/02 izvedli v 12 čebelarških društvih na območju Pomurja. Anketna je zajela 212 čebelarjev, ki čebelarijo s 6590 družinami. Med anketiranimi čebelarji je 46 prevažalcev s 3425 družinami in 166 čebelarjev, ki s 3165 družinami čebelarajo na stalnem mestu.

Tabela 1: **Delež uporabe različnih sredstev za zatiranje varoe v čebelarstvu**

	Prevažalci		Stacionirani		Skupaj	
	% čebelarjev	% čebeljih družin	% čebelarjev	% čebeljih družin	% čebelarjev	% čebeljih družin
Skupaj	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Amitraz	84,8	91,8	80,7	81,4	81,6	86,8
Amitraz + bayvarol	0,0	0,0	0,6	0,3	0,5	0,2
Amitraz + perizin	2,2	2,9	0,0	0,0	0,5	1,5
Amitraz + timol	0,0	0,0	0,6	0,1	0,5	0,0
Amitraz + org. kisline	13,0	5,3	14,5	12,6	14,2	8,8
Organske kisline	0,0	0,0	3,6	5,6	2,8	2,7
Kemična sredstva	87,0	94,7	81,3	81,7	82,5	88,4
Alternativna sredstva	0,0	0,0	3,6	5,6	2,8	2,7
Kombinirano	13,0	5,3	15,1	12,7	14,7	8,9

Uporaba akaricidov v čebelarstvu

■ samo kemična sredstva ■ samo alternativna □ kombinirano

Iz rezultatov je razvidno, da čebelarji najpogosteje uporabljajo hemovar, ki je poleg perizina edino uradno registrirano sredstvo za zatiranje varoe. Razveseljuje podatke, da v boju proti varoi skoraj trije odstotki čebelarjev uporabljajo izključno alternativna sredstva, kombinacijo alternativnih in kemičnih sredstev pa uporablja nekaj manj kot petnajst odstotkov čebelarjev. Že vsak peti čebelar v svojem čebelnjaku uporablja tudi alternativna sredstva za zatiranje varoe. Smo na dobri poti, da se pri nas počasi uveljavijo do okolja in čebel prijaznejša sredstva.

Zimski čas je idealno obdobje za zatiranje varoe, saj je zalega minimalna oziroma je ni, v medišču pa ni zalog medu, ki bi se utegnile onesnažiti s sredstvi za zatiranje tega zajedavca.

Na razpolago imamo več različnih načinov in sredstev:

- Zamegljevanje (hemovar) uporabljamo pri temperaturah, višjih od 0 °C. Odmerek sredstva prilagodimo moči družine in prostornini panja. Za učinkovito zatiranje se izogibamo vetrovnemu in meglenemu vremenu, pazimo pa tudi na svojo varnost, zato pri delu uporabljamo zaščitna sredstva (ustrezno zaščitno masko in rokavice).

- Dimljenje (hemovar) izvajamo pri temperaturi več kot +10 °C oziroma ob izletnih dneh, ko se gruča delno razpusti. Uporabljamo do šest kapljic na družino (v približno 100 l prostornine), izogibamo se vetrovnemu vremenu, pazimo pa tudi na svojo varnost, zato pri delu uporabimo zaščitno masko in rokavice.

- Kapanje (perizin in oksalna kislina) izvajamo pri temperaturi več kot +5 °C. Kapamo nad zasedene ulice, in sicer po 5 ml raztopine na polno zasedeno ulico. Pri delu uporabimo zaščitne rokavice.

Navedeni primeri so že uveljavljeni načini s sredstvi, ki jih v svojih čebelnjakih uporablja večina čebelarjev, zato imajo z njimi že določene izkušnje.

Iz švicarskega čebelarskega inštituta v Liebefeldu so nam posredovali zanimive informacije o možnosti uporabe mlečne kisline z zamegljevanjem. Kljub spodbudnim novicam iz tujine naj vam predstavim navodila za pripravo raztopine mlečne kisline za pršenje, kakršno uporabljamo na Nacionalnem veterinarskem inštitutu.

Priprava MLEČNE KISLINE ZA PRŠENJE

Ker je v prodaji mogoče dobiti različne vrste koncentracij mlečne kisline, ji moramo glede na to dodati ustrezno količino vode, tako da dobimo 15-odstotno raztopino, in sicer:

- 1 liter 90-odstotne mlečne kisline razredčimo s 5 litri vode,
- 1 liter 80-odstotne mlečne kisline razredčimo s 4,3 litra vode,
- 1 liter 70-odstotne mlečne kisline razredčimo s 3,6 litra vode,
- 1 liter 60-odstotne mlečne kisline razredčimo s 3 litri vode,
- 1 liter 50-odstotne mlečne kisline razredčimo z 2,3 litra vode.

Uporaba: Na vsako s čebelami polno zasedeno stran razpršimo 5 ml 15-odstotne raztopine mlečne kisline oziroma 10 ml na en polno zaseden sat.

Čas zatiranja: V obdobju, ko v panju ni zalege, enkrat do dvakrat v presledku 7 dni, odvisno od števila odpadlih varoj. Pršimo lahko ves dan, če ni vetra in če zunanja temperatura ni nižja od +7 °C.

Opozorilo:

- Pred uporabo moramo umeriti količino razpršene kisline za vsako stran sata.
- Čebel ne smemo zmočiti.
- Obvezno moramo uporabiti zaščitne rokavice, masko in očala.

V novem letu Vam želim obilno medenje in uspešno čebelarjenje!

BZ
BZ
BZ

Čebelarški kongres

MEDNARODNI KONGRES APIMONDIE 2003

Vabilo praporščakom

Verjetno med našimi člani ni nikogar, ki bi ne vedel, da bo Čebelarstva Slovenije skupaj s Cankarjevim domom in v sodelovanju z Apimondio zadnji teden avgusta leta 2003 pripravila svetovni čebelarški kongres ter veliko mednarodno razstavo. To bo dogodek, kakršnemu slovenski čebelarji še nismo bili priča.

Na otvoritveni slovesnosti, ki bo v nedeljo, 24. avgusta 2003 ob 18. uri in na zaključni slovesnosti v četrtek, 28. avgusta 2003 ob 18. uri, bo v programu tudi nastop praporščakov čebelarških društev s prapori v veliki dvorani Cankarjevega doma. Vsa čebelarstva prosimo, da omogočijo udeležbo društvenega praporščaka na otvoritveni slovesnosti na čebelarškem

kongresu Apimondia 2003 s praporom in slovesno čebelarško obleko. Zelo bi bilo zaželeno, da bi bili v našo uniformo oblečeni vsi praporščaki.

Prosim, da se še pravočasno dogovorite in skušate dobiti sredstva za nakup slovesnih čebelarških oblek za praporščake. Čebelarstvo Slovenije lahko naročite pri Modni konfekciji Bunny, d.o.o., na telefon 03/583 26 70.

Pohitite, ker bodo naslednjo serijo slovesnih oblek poslali v izdelavo sredi januarja 2003.

Organizacijski odbor Apimondia 2003,
predsednik Franc Šivic

Novi generalni tajnik kongresa APIMONDIA 2003 je g. Peter Kozmus. Dobite ga lahko na telefon: 01/241 71 34, e-pošta: peter.kozmus@cd-cc.si

Tekmovanja na kongresu Apimondie 2003

Tako kot je bilo na prejšnjih kongresih, bomo tudi na XXXVIII. kongresu Apimondie v Ljubljani leta 2003 organizirali različna tekmovanja, in sicer:

- tehnične izboljšave v čebelarstvu oziroma inovacije,
- novi izdelki iz čebelnjega panja,
- embalaža za čebelje pridelke,
- filmi in videofilmi o čebelarstvu (poklicni in amaterski),
- diapozitivi in fotografije (čebele, čebelarstvo),
- knjige (znanstvene),
- knjige (poljudne),
- CD-ji o čebelah in čebelarstvu,
- zbirke znamk s temo čebel in čebelarstva,
- čebelarstvo zbirke,
- čebelarstvo revije,
- informativni pisni materiali o čebelarstvu,
- nacionalne čebelarstvo internetne strani,
- razstavnih paviljoni na razstavi APIEXPO '03.

Za vsak predmet, prijavljen na tekmovanje, morajo udeleženci plačati prispevek v višini 30 EUR. Na tekmovanju lahko sodelujejo le tisti udeleženci, ki so plačali kotizacijo za udeležbo na kongresu. Poleg prijavnice za registracijo mora vsak udeleženec, ki želi sodelovati na tekmovanju, izpolniti še posebno prijavnico za tekmovanje in obe poslati na naslov: Cankarjev dom, Gorazd Čad, Pre-

šernova 10, 1000 Ljubljana. Prijavnice so priložene drugemu obvestilu, ki ga lahko naročite po tel. št. 01/241 71 34 ali po faksu št. 01/241 72 96 oziroma po e-pošti gorazd.cad@cd-cc.si.

Do 1. avgusta 2003 morajo vsi, ki so se prijavi na tekmovanje, plačati prispevek in organizatorju na gornji naslov dostaviti ali poslati videofilme (sistem VHS ali PAL), filme, diapozitive, knjige, učne pripomočke, čebelarstvo revije, slike, CD-je in naslove nacionalnih spletnih strani. Poleg naslova morate pripisati »ZA TEKMOVANJE APIMONDIA 2003«. Vse druge predmete za tekmovanje morate dostaviti v sobo za tekmovanje v Cankarjevem domu v Ljubljani v nedeljo, 24. avgusta, od 9. do 18. ure, ali v ponedeljek, 25. avgusta, od 8. do 12. ure.

Mednarodna komisija bo najbolje ocenjene izdelke v vsaki posamezni kategoriji nagradila z medaljo in diplomom. Videofilme in filme si bodo udeleženci lahko ogledali 27. avgusta zvečer, nagrajeni izdelki pa bodo na ogled od 27. do 29. avgusta 2003 v sobi za tekmovanje. Vse izdelke, ki jih boste poslali na tekmovanje, morate prevzeti do sobote, 29. avgusta 2003, do 12. ure.

Pododbor za tekmovanja na kongresu
Apimondie 2003,
Malči Božnar

OBISK PRI DEŽELNEM SVETNIKU IN PREDSEDNIKU LJUDSKE STRANKE ZA KOROŠKO GEORGU WURMITZERJU V CELOVCU

Avgust Gril

Že nekaj časa sem se kot predsednik Društva Kočvarjev staroselcev in podpredsednik Čebelarске zveze Slovenije dogovarjal s koroškim deželnim svetnikom Georgom Wurmitzerjem, ki je v koroški deželni vladi pristojen za kmetijstvo, okolje in regionalni razvoj ter za program Interreg III in druge čezmejne evropske programe, da bi lahko pomoč iz evropskih skladov dobili tudi občini Dolenjske Toplice in Semič, pa seveda tudi čebelarski programi, ki jih Evropska unija še posebej podpira, zlasti v okviru skrbi za zdravo okolje, saj so čebele eden izmed najboljših kazalcev kakovosti okolja.

Na podlagi teh dogovorov smo se 16. oktobra v Celovcu z g. Wurmitzerjem sešli župan Dolenjskih Toplic Franci Vovk, semiški župan Janko Bukovec, podpredsednika Čebelarске zveze Slovenije Franci Šivic in jaz ter tajnik ČZS Anton Tomec. V prisrčnem in zelo konstruktivnem pogovoru smo skupaj ugotovili, da že zdaj obstajajo možnosti za sodelovanje in

sofinanciranje različnih projektov, zlasti za razvoj podeželja. Gostje iz Slovenije smo koroškemu deželnemu svetniku predstavili svoje načrte in potrebe, npr. Čebelarski center Slovenije na Lukovici in čebelarski center Podstenice in plemenilo postajo Ponikve). Oba župana sta predstavila svoji občini ter nekatere projekte za razvoj podeželja in turizma ter varovanja okolja. G. Wurmitzer je opozoril, da je treba hitro pripraviti konkretne projekte, tako da bodo ti ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo že pripravljeni. Tudi zato, ker je na seznamu za finančna sredstva vedno več projektov in čim prej se nanj uvrsti, tem prej je mogoče kaj pričakovati. Ob koncu so naši sodelavniki iz Koroške opozorili zlasti na to, da se moramo čim prej dogovoriti za konkretne projekte in da mora vsaka stran imenovati kontaktno osebo, saj bo to omogočilo tako sporazumevanje kot hitro uresničitev načrtov.

Izkušnje naših čebelarjev

KAKO DO »ČISTEGA« SATJA?

Marjan Debelak

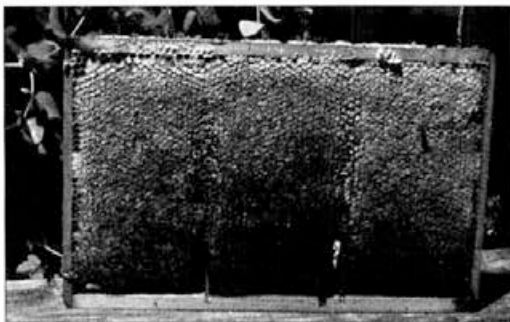
UVOD

Povod za ta prispevek je v našem glasilu večkrat napisan poziv, da je treba ne samo misliti, ampak tudi kaj narediti za »čistost« satja v naših panjih. Zdaj pa po svojih besedah na kratko obnovimo in še kaj dodajmo temu pozivu.

»Čisto« satje naj ne bi bilo onesnaženo s snovmi, škodljivimi za zdravje, ki lahko preidejo v čebelje pridelke, kot so med, vosek, matični mleček in cvetni prah-izkopenec.

Satje se lahko onesnaži na različne načine: z bolezenskimi klicami, nevarnimi za čebele (huda gniloba ...), s sredstvi za zdravljenje čebeljih bolezni in zatiranje zajedavcev in še s čim drugim.

Vprašanja »kako do čistega satja« ne bi bilo, če sodobno čebelarjenje ne bi bilo tako odvisno od uporabe voščenih satnic. Pri izdelavi satnic je namreč z ustrezno tehnologijo vosek mogoče očistiti bolezenskih klic, žal pa (za zdaj?) ne tudi nekaterih škodljivih kemičnih snovi. Te torej ostanejo v vosku in se v satnicah, ki so izdelane iz takega voska (druga na trgu ni in ga zlepa ne bo), vse bolj kopičijo. Enako velja tudi za novo zgrajen sat, tako da je

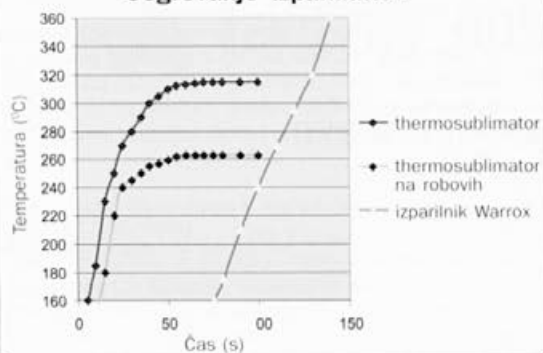
Tridelni AŽ sat, zgrajen brez satnic in brez žičenja, napolnjen z medom.

Foto: M. Debelak

ta že vse od začetka precej onesnažen s snovmi, ki so škodljive tako za čebele kot za človeka.

Pogoj, ki spremlja željo, da bi v prihodnje čebelarili s »čistim« satjem, je, da bi morali hkrati z zamenjavo »nečistega« satja s »čistim« opustiti vse oblike morebitnega vnovičnega onesnaženja (npr.: z dimljenjem, zamegljevanjem, škropljenjem, prašenjem čebel na satih v boju proti varo s kemičnimi

Segrevanje izparilnikov

Zvišanje temperature pri električnem izparilniku in thermosublimator@ju

V mojem čebelnjaku se je v praksi pokazalo, da je učinkoviteje, če oksalna kislina ne izpari prehitro, ker tako enakomerneje prekrije vse čebele in njihove dele in ker zaradi tega lahko uporabimo manjšo količino kisline.

Zakaj poleg doslej znanih in uspešnih načinov zatiranja varoe z oksalno kislino še izparevanje?

– Z izparevanjem oksalne kisline dobimo bolj fine delce, ki se najbolj enakomerno porazdelijo po panju, satju in čebelah, zato dosežejo vse dele v panju.

– Ta način vnašanja kisline v panj omogoča manjše odmerke, zato je za doseganje enakega učinka potrebna manjša količina sredstva kot pri metodi kapanja in metodi pršenja.

– Zatiranje je mogoče pri nižjih temperaturah, vendar ne nižjih od +4 °C.

– Med doslej znanimi sredstvi je oksalna kislina

najcenejše in najučinkovitejše sredstvo za zatiranje varoe, v čebeljih pridelkih ne pušča ostankov in ob pravilni uporabi ne škoduje čebelarju (dr. Moosbeckhofer, Bienenwelt 10/2002).

Pri uparitvi 1 g kristalov oksalne kisline, to je 0,83 g kisline, so ostanki v delih panja tako majhni, da komaj odstopajo od naravnih količin v medu ali lesu (Radetzki).

Postopek izparevanja oksalne kisline je prirejen tako, da poteka brez naše fizične navzočnosti, zato je izguba časa manjša, poleg tega pa za izvajalca ni nevaren. Pri izparevanju ostanejo žrela panjev odprta. Hlapi oksalne kisline, ki pridejo iz žrela, pokažejo, da postopek poteka v redu. Navadno delamo sočasno s 4–10 uparjalniki. Med zatiranjem je najbolje, če se oddaljimo nekaj metrov. Po 5–10 minutah je postopek končan, nadenemo si masko in nadaljujemo zatiranje. Pravilno izveden postopek uniči kar do 99 odstotkov varoj, vendar le, če v panju ni zalege.

Družine, v katerih sem novembra 2002 zatiral varoo z izparevanjem oksalne kisline, so se poleti tako razvile, da so zasedale 30–40 satov AŽ mere, panj pa je na tehtnici tehtal 99 kg.

Poglavitna razlika med izparilnikom na električno gretje in thermosublimatorjem@ je, da električni izparilnik doseže previsoko temperaturo, pri kateri razpade več kot 50 odstotkov oksalne kisline (v ogljikov dioksid mravljinčno kislino ...), poleg tega pa je električni izparilnik tudi dražji od opisanega načina zatiranja.

S tem načinom zatiranja varoe je naredilo čebelarstvo na področju zatiranja tega zajedavca še korak naprej. Čebelarji imamo odlej na voljo še en izpopolnjen način zatiranja varoe, zato lahko **opustimo tista sredstva, ki onesnažujejo čebelje pridelke**, tako da postanejo ti za človeka bolj škodljivi kot zdravilni. Ni

Thermosublimator® v nakladnem panju

Thermosublimator® v AŽ panju

Thermosublimator® v visoki podnici

tica jih sproti zalega. Tedaj je najbolje (dokler satje ni pretežko zaradi zalege), če jih zelo previdno obrnemo, zavarujemo sredine posamičnih satnih »jezikov« z voščeno (satno) zagozdo ali primerno objemko in vrnemo v panj, da jih čebele dokončno trdno dogradijo in pritrdijo na vse štiri strani satne letvice.

13. Ko je gradilni sat popolnoma dograjen (približno 7–10 dni po začetku), ga odvezamo, čebele ometemo nazaj v panj (pozor na matico!) in vstavimo nov gradilni sat. Brezhibno »čist«, deviški in polno zaležen odvezet sat kolikor mogoče hitro vstavimo v gnezdo družine, ki ji želimo odvzeti »onesnažene« sate ali jo okrepiti.

14. Ena pomožna družinica na mesec zgradi (in zaleže) 3–4 sate v prosti gradnji. Na leto lahko gradi tri do štiri mesece. Od nje dobimo 9–16 najbolj »čistih« in poleg tega še zaleženih satov. To zadoštuje za polovično, če ne kar celotno menjavo satov v AŽ ali drugem primerljivem panju.

15. Popolnoma zgrajeno satje v tridelnem satniku brez žičenja je po mojih izkušnjah pri točenju medu bolj trdno kot sati z žičenjem.

16. Razmeroma tanki in delno vgreznjeni pregradni letvici sta sredi satnika sicer nekoliko v napoto pri oblikovanju strnjenih ploskev zalege na ce-

lotnem satu in pri strnjenem pokrivanju nanese na medu. To hibo, če jo tako vzamemo, čeprav je bolj lepota, je pač treba vzeti v zakup!

SKLEP

S prijateljem Igorjem sva preizkusila tudi nekatere druge načine, kako si priskrbiti takšno (gradilno) satje, vendar sva bila pri vseh poskusih z večjimi družinami in družinami z več zgrajenega satja nezadovoljna. Čebele so hitro začele graditi tudi trotovine. Včasih celo v neznansko veliki količini, celo v vseh (9) gradilnih satih v eni etaži AŽ panja! In skoraj vse te sate trotovine je matica tudi zaleгла! Takrat sva pomislila, da na to morda vpliva »lakota« po trotovinu, ki smo jo pri čebelah tako dolgo povzročali z izrezovanjem. Majhna družina z malo satja pa naj bi v poskrbela predvsem za razvoj, ki ga zagotavljajo čebele delavke. Troti bi prišli na vrsto šele potem?! S tem »potem« pa lahko v našem primeru zavlačujemo »gradilne« družinice celo sezono.

In to je ta zgodba. Če jo hoče kdo ponoviti pri svojem čebelarjenju, so mu te izkušnje na razpolago in v razmislek. Morda ste že ali pa še boste našli kaj boljšega.

Srečno in uspešno!

PROSTOVOLJNI PRISPEVKI za Čebelarški center Slovenije

Za Čebelarški center so prispevali naslednji čebelarji:

Bogomila Lupinc iz vasi Praprotni pri Nabrežini v Italiji je prispevala 11.423 SIT, Tine Bozja je prispeval 2000 SIT, Ivan Bajc 2000 SIT, Čebelarstvo društvo Železniki je prispevalo 70.000 SIT, Jože Gorjup iz Selnice je prispeval nagrado za dva na novo pridobljena člana ČD Ruše v višini 2.600 SIT.

Na čebelnjaku ČD Domžale so dodatna dela opravili njegovi člani: Franc Peterka 13 ur, Edo Skok 16 ur in 4000 SIT, Ludvik Lap 6000 SIT, Franc Ravnika je izdelal dva predpražnika v vrednosti 5000 SIT, Marjan Košak 13 ur.

Od regresa za sladkor za leto 2001 so za postavitev čebelnjaka prispevali naslednji člani ČD Domžale: Janez Anžič 6.600 SIT, Matjaž Gregorič 2.200 SIT, Zoran Klinkon 2.200 SIT, Ivan Gotar 2.200 SIT, Rado Remšak 6.600 SIT, Stanko Renar 4.400 SIT, Franc Grajzar 22.000 SIT, Marjan Košak 11.000 SIT, Kristof Roman 4.400 SIT, Janez Mihelič 2.200 SIT, Marjan Žerovnik 3.300 SIT, Slavko Joger 7.700 SIT, Jože Fler 3.300 SIT, Peter Svetičič 8.800 SIT, Samo Orel 6.600 SIT, Janko Kokalj 5.500 SIT, Anton Moneta 3.850 SIT, Igor Šarc 4.400 SIT, Vinko Žinič 4.400 SIT, Franc Berlec 2.200 SIT, Andrej Bobnar 4.400 SIT, Andrej Cerar 6.600 SIT, Štefka Dejak 2.200 SIT, Štefan Jazbec 3.300 SIT, Marjan Koderman 8.800 SIT, Franc Kovač 4.400 SIT, Ludvik Lap 5.720 SIT, Drago Lesičar 6.600 SIT, Marjan Limoni 6.600 SIT, Vinko Makovec 2.200 SIT, Lojze Mavsar 3.300 SIT, Drago Mrdjenovič 4.400 SIT, Franc Novak 3.300 SIT, Lado Potočnik 6.600 SIT, Tone Premk 4.400 SIT, Tine Pučko 1.100 SIT, Edo Rems 6.600 SIT, Edo Skok 3.300 SIT, Anton Smole 2.200 SIT, Martin Sušnik 3.300 SIT, Ivanka Svetlin 4.400 SIT, Janez Urbanija 6.600 SIT, Lado Vodlan 4.400 SIT, Franc Zajc 4.400 SIT, Franc Peterka 5.000 SIT, Anton Jančar 3.300 SIT, Janez Berdik 2.200 SIT, Franc Klemenc 2.200 SIT, Stane Žavbi 8.800 SIT, Janez Cerar 8.800 SIT, Anton Svetlin 2.200 SIT, Vinko Cencelj 8.800 SIT, Franc Ravnika 2.200 SIT, Polde Oražem 4.400 SIT. **Vsi skupaj so prispevali 279.670,00 SIT.**

Z delovno akcijo sajenja medovitih rastlin so člani ČD Beltinci Martin Duh, Franc Duh, Štefan Pozderek in Štefan Perša prispevali po štiri ure prostovoljnega dela.

Vsem se za prispevke lepo zahvaljujemo.

UO Čebelarke zveze Slovenije

čebelarški potopis

OBISKALI SMO MALTO

Franc Šivic

Skupina slovenskih čebelarjev na arheološkem najdbišču s predstavniki lokalnih oblasti in v družbi predsednika italijanskih čebelarjev dr. Raffaeka Cironeja.

Ob koncu oktobra je skupina slovenskih popotnikov, med katerimi je bilo tudi 13 čebelarjev, odpotovala na sredozemski otok Malta, ki leži med Sicilijo in Tunizijo, da bi si ogledala njegove naravne in kulturne znamenitosti. Kdor pozna našo preteklost, ve, da so imeli v nekaterih krajih naše dežele v pre-

teklosti svoja posestva tudi malteški vitezi iz reda svetega Janeza Jeruzalemskega in da so v Komen-di pustili mogočno sled v osebi Petra Pavla Glavar-ja, pisca prve slovenske čebelarške knjige. To je bil dovolj velik razlog, da smo med drugim obiskali tu-di Glavarjeve sorodnike iz družine Testaferrata, ki še vedno živijo na Malti, in se jim predstavili kot njego-vi duhovni dediči.

Malta je dobila svoje ime po grški besedi za med. Zgodovinski viri poročajo, da je bilo na otoku že v antiki zelo razvito čebelarstvo. Zato ne preseneča nedavno odkritje mogočnega kamnitega čebelnjaka iz obdobja pred naselitvijo Rimljanov na otoku. Gre za čebelnjak, ki je zelo skrbno izdelan iz velikih, le-po obdelanih kamnitih blokov, in prav ta je bil tudi eden od ciljev našega obiska na Malti.

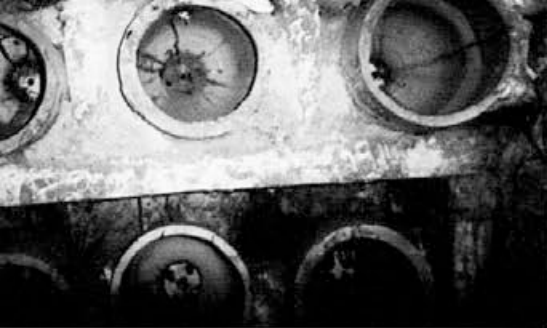
V masivnem pročelju čebelnjaka so odprtine s polkrožnimi oboki, nekakšne verande, na katere so se po obilni beri usedale čebele in tam počivale. Za vsako odprtino so v notranjosti čebelnjaka po trije ali štirje okroglasti panji iz žgane gline, podobni am-foram. Ozko grlo je obrnjeno proti verandi, drugi ko-nec pa od znotraj zapira kamnita plošča. Po potre-bi, če je bila paša dobra, so med panj in zaporno ploščo vstavili podaljšek enakega premera in tako čebelam povečali medišče. Vsak panj je bil obzidan z apneno malto, tako da ga nikakor ni bilo mogoče

Baron Testaferrata in njegova soproga sta nas ljubezno pogostila.

«Jaz grdo gledam, a v srcu dobro mislim,» je nekoč zapisal Peter Pavel Glavar. Osupljiva podobnost po večkot dvesto letih.

Okrogli, glinasti panji, vzdani v notranjo steno čebelnjaka.

izvleči iz čebelnjaka. Na grobo smo izračunali, da je bilo v njem več kot 400 čebeljih družin in glede na to je bil čebelnjak pravzaprav velik čebelarški obrat.

Nehote smo začeli s to zanimivo arheološko najdbo na Malti primerjati naše čebelnjake. Kamniti zid je varoval panje pred žgočimi sončnimi žarki in hkrati tudi pred tatovi. Temperatura v notranjosti čebelnjaka je bila dokaj stalna in čebele so se v njej brez dvoma počutile bolje, kot se počutijo v sodobnih lesenih LR panjih, postavljenih na prostem. Tako panji kakor čebelnjak so bili neuničljivi in v njih so lahko stoletje za stoletjem čebelarile številne generacije. Naši leseni čebelnjaki sicer niso tako trajni,

Grb viteške rodovine Testaferata, katere korenine segajo do antičnega Rima. Silna življenjska energija je ohranila njene potomce do današnjih dni.

Več tisoč let star čebelnjak nad zalivom sv. Pavla na Malti.

kljub temu pa čebele kar dobro varujejo pred vremenskimi nevšečnostmi in tatovi.

Srečanje z baronom Testaferatto in njegovo družino je bil dogodek posebne vrste, ki nam bo vsem ostal v lepem spominu. Sprejeli so nas v kamnitem dvorcu častitljive starosti in nam razkazali prostore, iz katerih je dihala zgodovina. Na stenah visijo slike prednikov, vitezov in baronov, na častnem mestu pa smo lahko videli portret Jakoba Testaferatte, domnevnega očeta našega Glavarja. Enak portret visi tudi v beneficijski hiši v Komendi. Med pogovorom je beseda večkrat nanese na njihovega daljnega sorodnika Petra Pavla, katerega kosti počivajo zdaj na Lanšprežu. Osebo sem se potrudil in skušal našim gostiteljem povedati, da je Glavar še dandanes velik vzornik vseh generacij slovenskih čebelarjev, zato ni nikakršnega razloga, da bi bilo njegovo nezakonsko rojstvo madež na imenu mogočne in slavne družine Testaferata. S svojim življenjem in svojimi dobrimi deli ga je opral in spremenil v blagoslov. Upravičeno bodimo nanj ponosni tako mi v Sloveniji kot njegovi na Malti.

V spomin na naš obisk smo gospodu baronu izročili portret Petra Pavla Glavarja, ki ga je narisal znani slikar Branko Čušin iz Koroške Bele pri Jesenih. Posebnost te umetnine je v novi tehniki, ki jo je razvil omenjeni slikar. Portret je namreč naslikal s propolisom, ki so mu ga v primerni gostoti pripravili v Čebelarstvu Božnar v Polhovem Gradcu. Slika ni samo lepa na pogled, ampak tudi lepo diši.

Upajmo, da bo Glavar poslej dobil svoje mesto na steni med slavnimi, a že davno umrlimi sorodniki, morda celo v bližini svojega domnevnega očeta Jakoba, kot si to tudi zasluži.

ČEBELARSKA RADIJSKA PREDAVANJA V DECEMBRU 2002

Decembra boste v oddaji Kmetijski nasveti na prvem programu Radija Slovenija lahko poslušali:

- **v torek, 10. decembra**, ob 12.30, bo Franci Šivic govoril o pripravi na kongres Apimondia 2003;
- **v torek, 24. decembra**, ob 12.30, bo Mimi Plestenjak govorila o pripravi medenih jedi za Božič.

Urednica Ivanka Polanec

Izkušnje naših čebelarjev

VEČMATIČNO ČEBELARJENJE

Stane Nosan

Ob prebiranju člankov v Slovenskem čebelarju z zanimanjem spremljam zlasti prispevke o večmatičnem čebelarjenju. Ta način čebelarjenja je bil do nedavna z nekaterimi izjemami obravnavan bolj informativno, čeprav je po mojih večletnih izkušnjah ob ustreznem panjskem sistemu in tehnologiji izvedljiv tudi v praksi.

Sam že nekaj sezon čebelarim v dvanajstsatnih trietažnih panjih s tremi maticami, ki so med sezono v posebnih petsatnih kasetah. Panji so izdelani tako, da je določeno obdobje mogoče čebelariti tudi s petimi maticami (takšno čebelarjenje načrtujem za prihodnjo sezono). Eden od pogojev je dovolj velik panj z ustrezno količino satov (prej 20 satov, zdaj 51 satov v enem panju). Tako jih imam zdaj na istem prevoznem čebelnjaku namesto 1320 kar 1972 ali približno 50 odstotkov več. Zamisel je stara že dve desetletji in preverjena na pasiščih nekdanje Jugoslavije z dvema klasičnima AŽ trietažnima 11-satnjema s tremi zazimljenimi družinami (čež pašno sezono pa z eno oziroma dvema maticama).

Na podlagi spoznanj in načinov večmatičnega čebelarjenja, o katerih so poročali tuji avtorji, ki so to preizkušali v drugačnih panjskih sistemih in v drugačnih naravnih razmerah (sicer so o tem poročali tudi naši avtorji, vendar ni bilo objavljenega nič uporabnega za prakso), sem razvil svoj sistem večmatičnega čebelarjenja, svoje dosežke v listovnem sistemu pa lahko v celoti primerjam s tujimi.

Vsako leto po sezoni analiziram svoje delo in do-

sežene rezultate (tehnologijo dela s čebelami, vremenske in pašne razmere, pravilne oz. napačne odločitve v posameznih fazah čebelarjenja) in analiza je potrdila koristnost uvedbe trietažnih panjev in večmatičnega čebelarjenja.

No, nekateri domači prispevki so me kljub temu spodbudili k pisanju o tej temi. Poudarim pa naj, da nimam namena polemizirati z avtorji teh člankov, hkrati pa tudi ne želim biti »raziskovalno naiven«. Ne glede na to, kaj si domišljamo, smo pri ocenah tudi subjektivni, na koncu pa se vedno zgodi, kot pravi g. Debelak: »Človek obrača, bog obrne.«

K temeljitemu razmisleku me je spodbudil letošnji strokovni seminar g. Pavleta Zdešarja, ki s svojim znanjem in izkušnjami »lahko odpre oči marsikateremu nadebudnemu mislecu« in pripomore k praktični rabi večmatičnega sistema.

Kaj sem želel doseči z uvedbo panjskega sistema z več maticami? Enako kot vsi drugi čebelarji, torej:

1. povečati donosnost čebelarskega obrata,
2. zmanjšati obseg dela in število posegov pri čebelah,
3. imeti močne družine, ki so vedno sposobne za bero,
4. usvojiti ustrezno tehnologijo, s katero bi tudi ob pičlih naravnih danostih iztržil kar največ,
5. omejiti rojenje čebel.

In rezultati? So pričakovani.

1. Donos medu je v primerjavi z desetsatnim standardnim AŽ panjem nekajkrat večji. Če so pašne obilne, pri enem točenju iztočim dvakrat več kot prej ob povprečni beri celo leto, če so pašne razmere slabe, pa toliko kot prej ob dobrih letinah s standardnim AŽ panjem.

2. V sezoni je potrebnega približno 8 ur dela na panj (3–4 točenja, pregledi čebel, krmljenje, zdravljenje in zazimitev družin). Od 1. marca do 1. novembra opravim 14 do 16 posegov v panj.

3. Količina čebel (preračunano na podlagi površine satja):

Prostornina panja je 240 dm³ oziroma 240 litrov, v njem je 940 dm² satnih površin.

Od 14. maja do 1. junija je v panju 14 kg čebel.

Od 1. junija do 15. junija je v panju 12 kg čebel.

Od 15. junija do 15. julija je v panju 8 kg čebel.

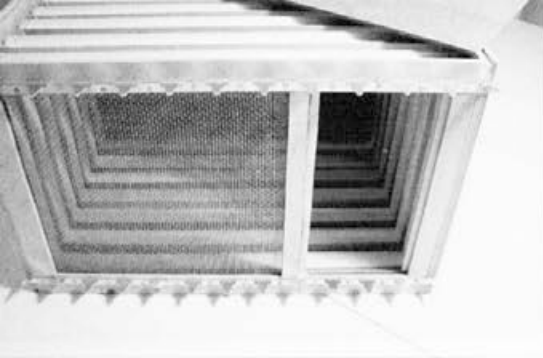
Po 15. oktobru je v panju še 2 kg čebel.

4. Po intenzivnem preučevanju literature in analiziranju svojega dela in dela drugih s čebelami so

Moja petsatna kasetna za omejevanje matice med pašo. V ozadju so trietažni panji. Matična rešetka je odstranjena.

Foto: J. Mihelič

Naslednje leto bom v pašni sezoni uporabil sedem satne kasete.

dodajšnji rezultati: uporaba petih možnih tehnologij in spoznanje, da moram zamenjati opremo za točenje (cilj: točenje iz enega panja = 20 min.).

5. Rojenje, rojenje ... Kot pravi g. Zdešar, je genetski zapis za pojav rojenja pri čebelah 530 čebel na liter prostornine. Različni načini preprečevanja rojenja so bili v nekaterih primerih in razmerah uspešni, vendar iluzije niso moja domena. Čebelja družina, ki ni v polnem delovnem razpoloženju (paša, graditev satja in drugi ukrepi), lahko sede na roj tudi v večmatičnem panju.

Omenim naj še nekatera opažanja pri svojem delu: združevanje družin je mogoče brez kakršnih koli ukrepov, občutno manj izrazit je rojilni nagon, nadzor nad maticami v kasetah je preprost, mogoča je množična odbira, rezultati selekcije matic so opazni takoj, takoj se pokaže bodisi koristnost bodisi morebitna škodljivost omejevanja zaleganja, zamenjava matic je preprosta, in to celo skupaj s kaseto v istem ali drugem panju, po 15. avgustu ni več slabih matic, ker jih dojilje ne krmlijo, pomembno je tu-

Na prevoznem čebelnjaku imam po tri trietažne panje izdelane skupaj v regalu.

Foto: J. Mihelič

di, da so te velikanske družine bolj mirne, večja pa je tudi mirnost družin na satju. Zimska poraba hrane je precej manjša.

Če opazujemo dogajanja v takšnih družinah, je ob uporabi določene tehnologije opaziti tudi nekatere slabosti, in sicer: zaradi bližine matic v kasetah se s feromoni prenaša npr. rojilno razpoloženje, probleme povzročajo odmrli troti v kasetah, ob premeščanju matic se lahko pojavijo zasilni maticniki, če se pojavijo rojevi maticniki, so donosi manjši, zaradi večjega obsega zalege pa je večji tudi razvoj varoe.

Kljub tem ugotovitvam oz. slabostim so prednosti vendarle večje, in ko odpres panj, zložiš kasete in vidiš 51 »kosmatih« satov, polnih čebel, polno podnico in stene, hkrati pa veš, da je nekaj kilogramov čebel na paši, ti veselo zaigra čebelarско srce, čeprav veš, da te prihodnje dni čaka mukotrpno, a »sladko« delo.

Vsem »nemirnim duhovom in iskrivim piscem« želim v novem letu veliko uspeha pri uporabi novih tehnologij v večmatičnih družinah.

Kratke novice

SREČANJE SLOVENSKEGA IN DANSKEGA ČEBELARSTVA V DANSKEM KMETIJSKEM MUZEJU GAMMEL ESTRUP

Ida Gnilšak

Dansko, državo s 5.200.000 prebivalci, poznamo kot deželo pravljicarja Hansa Christiana Andersena, piva Tuborg in Carlsberg, legokock, kolesarjev in kot domovino Vikingov. Septembra letos sem imela priložnost spoznati tudi del njenega čebelarstva.

Čebelarški muzej je s svojo potujočo razstavo panjskih končnic konec septembra začel večmeseč-

no gostovanje v Danskem kmetijskem muzeju (*Dansk Landbrugsmuseum, Gammel Estrup*, blizu Auninga), nekaj manj kot 40 km severno od drugega največjega danskega mesta Aarhus v vzhodnem delu Jutlanda. Razstava je bila odprta 28. septembra z nagovori veleposlanika Republike Slovenije na Danskem g. Andreja Logarja, predsednika Čebelar-

Udeleženci odprtja razstave (z leve): veleposlanik Republike Slovenije na Danskem g. Andrej Logar, kustodinja Čebelarškega muzeja Ida Gnilšak, direktorica Muzejev radovljiške občine Verena Štekar - Vidic, predsednik Čebelarške zveze Slovenije Alojz Peterle, muzejska inšpektorica, kustodinja Dansk Landbrugsmuseum Irene Hellvik, predsednik Danske čebelarške zveze Werner Schou, predsednik Apimondie Asger Soegaard Joergenson, direktor Dansk Lanbrugsmuseum Peter Bavns-hoej

Foto: Dansk Landbrugsmuseum

ske zveze Slovenije g. Alojza Peterleta in direktorja muzeja gostitelja g. Petra Bavnschoeja. Odprtja razstave se je udeležil tudi predsednik APIMONDIE g. Asger Soegaard Joergensen in ob tej priložnosti s prijaznim neformalnim nagovorom obiskovalce opozoril na Antona Janšo in čebelarški kongres v Ljubljani. Med obiskovalci, ki so se udeležili odprtja razstave in vodenega ogleda, je bilo kar nekaj naših rojakov in čebelarjev iz okoliških društev, med njimi tudi predsednik Danske čebelarške zveze.

Del čebelarške zbirke

Foto: Ida Gnilšak

Čebelnjak in panji na muzejskem vrtu Foto: Ida Gnilšak

Danska čebelarška zveza je bila ustanovljena leta 1866, njeni nekdanji nalogi pa sta bili predvsem delo v korist čebelarstva in uvedba čebelarjenja po Dzierzonovi metodi. Ustanovitelj je bil tudi potovalni čebelarški učitelj. Skoraj sočasno z ustanovitvijo zveze so začeli izdajati čebelarški list.

Dandanes je vanjo včlanjenih 4.600 čebelarjev (vseh je približno 6.000, čebelarijo s 100.000 panji; povprečen donos je 35 kg na panj), ki se združujejo v 82 lokalnih organizacijah. Zveza izdaja tudi čebelarški mesečnik *Tidsskrift for Biavl*.

Med vrstami medu je na Danskem največ cvetličnega, še posebej cenjen in okusen je med vrese. V preteklosti je bila edina vrsta čebel *Apis mellifera mellifera*, zdaj pa po večini čebelarijo z vrstama *A. ligustica* in *Buckfast*. Otok Laesoe je rezervat za čisto vrsto izvirne *Apis mellifera mellifera* (vir: <http://www.biavl.dk>).

Danski kmetijski muzej, ki deluje pod pokroviteljstvom danskega ministrstva za kulturo, je edini nacionalni muzej, ki ni na otoku Sjaelland, kjer je tudi prestolnica države. Muzej je kompleks starih skednjev, hlevov, kašč in novih stavb, postavljenih na 65 ha velikem posestvu.

Stalna razstava vključuje prikaz podeželskega življenja v 18. stoletju, kmetijske in poljedelske stroje iz obdobja 1800–1960 in predstavitev nekdanjega in sodobnega čebelarstva. V osrednjem prostoru se vse leto izmenjujejo razstave, na obširnem posestvu, ki obdaja muzejski kompleks, pa pripravljajo številne predstavitve tradicionalne obdelave polja z uporabo originalnih orodij in strojev, pa tudi druge dejavnosti. V začetku julija letos so npr. pripravili »Dan ovc in čebel«. Na številnih delavnicah lahko šolarji preizkusijo orodja in tako tudi praktično spoznajo kmečko delo.

V okviru muzeja je tudi agro-botanični vrt, v katerem gojijo skoraj pozabljene vrtno in poljske rastline ter zelišča, in sadovnjak s približno 220 danskimi sortami jablan.

V zanimivi čebelarški zbirki so različni tipi panjev, košev, orodja (stiskalnice, kadilniki), upodobitve starejših in sodobnejših načinov čebelarjenja in izdelki

iz čebeljih pridelkov. V zbirko je vključen tudi video-film s predstavitvijo življenja čebel. Obiskovalec se sreča tudi z živimi čebelami. En opazovalni panj je steklen, drugi posnema naravno bivališče čebel – votlo drevesno deblo. Gradivo je lično predstavljeno na šesterostranih podestih, stene so obarvane rumeno.

Zbirko na prostem bi lahko imenovali čebelnjak, v katerem so zbrani novi tipi panjev in ponazoritve starih. Paviljon obkrožajo panji s čebeljimi družinami, za katere skrbijo čebelarji tamkajšnjega čebelarskega društva.

Poleg čebelarskega društva so med zunanji sodelavci muzeja še društvo kovačev, ki skrbi za vsakodnevni prikaz kovanja v stari kovačnici, zveza kopačev šote in zveza poljedelskih delavcev.

Ogled muzeja je zanimivo in poučno potovanje skozi zgodovino danskega kmetijstva. Več 10.000 obiskovalcev Danskega kmetijskega muzeja (od približno 150.000, kolikor jih na leto obiše ta muzej) bo imelo zdaj priliko spoznati tudi eno najpomembnejših slovenskih kmetijskih panog. Razstavo panjskih končnic dopolnjujejo panoji, na katerih je s slikami in besedilom prikazan prerez zgodovine slovenskega čebelarstva.

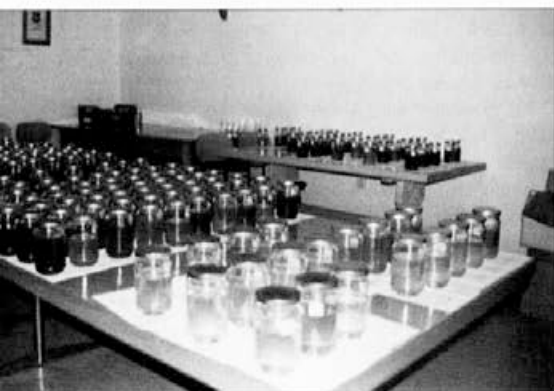

Posvetovanje čebelarjev

OCENJEVANJE MEDU V SEMIČU

Za nami je še eno ocenjevanje medu v Semiču, to-krat četrto in drugo z mednarodno udeležbo. V ocenjevanje je prispelo veliko več vzorcev, kot smo pričakovali. Od 277 prispelih vzorcev medu jih je bilo 53 (19 %) iz tujine, preostalih 224 pa so jih poslali čebelarji iz različnih krajev Slovenije. Skupaj je na ocenjevanju sodelovalo 162 čebelarjev, med njimi jih je bilo 33 iz Avstrije, Makedonije, Švedske in iz Hrvaške, od koder jih je prispelo največ. Iz ocenjevanja je bilo izločenih pet vzorcev, ker niso izpolnjevali pogojev, ki jih predpisuje Pravilnik o ocenjevanju medu (prevelika vsebnost vode). Komisija za prevzem vzorcev je pregledala vse vzorce in glede na pravilnost podatkov, ki jih zahteva zakonodaja, prisodila vzorcju dodatne točke. En kozarec medu vsakega vzorca smo shranili v arhiv kot kontrolni vzorec, drugi kozarec pa je komisija pripravila za ocenjevanje. Posebej za ta namen narejen program

ocenjevanja je ob vpisu v seznam za vsak vzorec izbral poljubno degustacijsko številko, s katero je komisija označila nevtralen kozarec in vanj prelila med iz kozarca, ki ga je poslal čebelar. Tako je do konca ocenjevanja spremljala vzorec samo degustacijska številka, ki je bila nekašna povezava z njegovim lastnikom, vzorci pa so bili ves čas anonimni. Tako pripravljene vzorce z navedbo sorte, ki jo je določil čebelar, je dobil v roke član ocenjevalne komisije ter izvedel meritve vsebnosti vode in elektrolitske prevodnosti medu. Te vrednosti je zapisnikar vnesel v kodiran seznam, s katerega ni bilo mogoče razbrati imen čebelarjev, za vsakega ocenjevalca posebej pa je izdelal tudi ocenjevalne lističe. Vsak vzorec je spremljalo pet lističev, na katerih so bile poleg sorte in degustacijske številke označene še izmerjene vrednosti vsebnosti vode in elektrolitske prevodnosti.

Pripravljeni vzorci čakajo na ocenjevanje

Komisija pri delu

Gosti na prireditvi: iz leve proti desni semiški župan Ivan Bukovec, minister Franci But, metliški župan Slavko Dragovan, semiški podžupan Janez Movern

Ne glede na to, da je bilo šele po končanem sprejemanju vzorcev jasno, da gre za največjo tovrstno prireditev v državi, je bila že pred tem izbrana tudi ustrezna ocenjevalna komisija. Njeni člani so bili: prof. dr. Terezija Golob z Biotehniške fakultete v Ljubljani, prof. dr. Janez Poklukar s Kmetijskega inštituta Slovenije, mag. živilske tehnologije Malči Božnar iz Čebelarstva Božnar, član domačega društva Jože Sever, preglednik za med v sistemu kolektivne blagovne znamke za slovenski med, in članica iz tujine prof. dr. Nada Vahčić s Prehrambeno-biotehniške fakultete v Zagrebu. Komisijo je vodila prof. dr. Anamarija Plestenjak z Biotehniške fakultete v Ljubljani.

Pred komisijo sta bila dva izjemno sladka, pa tudi naporna delovna dneva. Pri izvedbi ocenjevanja so nam pridno pomagale dijakinje Srednje ekonomske šole in gimnazije iz Črnomlja, saj so članom komisije ves čas prinašale vzorce, s svojo mladostno zagnanostjo pa so tudi poskrbele, da sta bila oba dneva za vse veliko prijetnejša, kot bi bila sicer. Zapisnikar Vincenc Petruna, sicer član ČD Črnomelj, je ocene sproti vnašal v računalnik, in ko je bil ocenjen zadnji vzorec, so bili takoj na voljo tudi rezultati, seveda samo ob pripadajoči degustacijski številki. Na podlagi pravilnika in števila prejetih točk je program tudi določil, kateri vzorci prejmejo priznanja. Udeleženci so tako prejeli 42 zlatih, 57 srebrnih in 88 bronastih priznanj, preostali vzorci medu pa so prejeli pisno priznanje. Po opravljeni razvrstitvi je predsednica komisije v zapečateni kuverti izročila zapisnikarju potrebno kodo, s katero je degustacijske številke povezal z imeni lastnikov vzorcev. Šele tedaj smo izvedeli, kdo so lastniki najboljših vzorcev in kdo je pridelal šampiona letnika. **Sampion letnika je postal vzorec hojevega medu, ki ga je pridelal Matej Blejec iz Mengša, na drugo mesto so se uvrstili trije vzorci medu, ki so prejeli enako število točk. To so vzorec gozdnega medu, ki ga je poslal Anton Cirer iz Rafolč pri Lukovici, vzorec kostanjevega medu Antona Severja iz Brezove Rebri pri Semiču in vzorec ko-**

stanjevega medu Jožeta Severja iz Semiča. Med vzorci medu iz tujine se je najvišje uvrstil vzorec medu akacije Stjepana Željka iz Zagreba, na drugem mestu je vzorec akacije Branka Profoziča iz Karlovca, na tretjem pa vzorec cvetličnega medu iz repice Josefa Starka iz Švedske.

Takoj za najboljšimi v skupni razvrstitvi je tudi več domačih čebelarjev. Najboljšim trem smo podelili posebna društvena priznanja. Prejeli so jih: Franc Movern za cvetlični med, Janez Movern za lipov med in Bojan Pavlin za kostanjev med.

Kakovost letos pridelanega medu je zelo dobra, o tem pa pričajo tudi zelo majhne razlike med prejetimi ocenami. Kar 187 vzorcev z zlatimi, srebrnimi in bronastimi priznanji je razvrščenih v okviru sedmih točk.

O rezultatih smo čebelarje obvestili po pošti in tako je bila pred nam le še sklepna prireditev s podelitvijo diplom in priznanj. V hotelu Smuk v Semiču se je 19. novembra zbralo toliko čebelarjev, da je bil hotel, ki sprejme 200 gostov in je bil odprt posebej za to priložnost, veliko premajhen. Zelo dobro je bila obiskana tudi vodena degustacija medu, saj se je je udeležilo več kot 80 ljudi. Na njej je mag. Malči Božnar dvema skupinama predstavila običajne slovenske sorte medu in njihove značilnosti. Ker je bilo med obiskovalci tudi precejšnje število čebelarjev, je nekaterim med njimi šele pri tem postalo jasno, zakaj na ocenjevanju niso prejeli žlahtnejšega priznanja.

Posebna priznanja je čebelarjem semiškega društva podelil župan Ivan Bukovec. Najboljšim trem iz tujine je priznanja podelila prof. dr. Nada Vahčić, najboljši v skupni razvrstitvi pa so iz rok ministra za kmetijstvo Franca Buta prejeli kristalna priznanja. Upravni odbor ČD Semič je za dolgoletno prizadevno delo nagradil predsednika društva Staneta Pluta in predsednika organizacijskega odbora te prireditve Andreja Severja s svojim najžlahtnejšim priznanjem – zlatim znakom Čebelarstva Semič. Nagrajencema ga je izročil najstarejši član upravnega odbora g. Alojz Dichelberger.

Poleg ministra Buta so se podelitve priznanj udeležili tudi državna sekretarka na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ga. Vida Čadonič - Špelič, direktorica Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja ga. Sonja Bukovec, župan Semiča Ivan Bukovec, župan mestne občine Novo mesto Anton Starc in župan Metlike Slavko Dragovan.

Na prireditvi smo prvič slišali predlog čebelarске himne, ki jo je napisal Slavko Avsenik, na citre pa jo je zaigral član Kamniških kolednikov g. Tomaž Plahutnik. Čebelarji smo ji stoje izkazali čast. Poleg Kamniških kolednikov je obiskovalce zabaval tudi Brajdimir z Berto, po prireditvi pa so se navzoči lahko zavrteli ob zvokih domačega Dua breza.

Letos je ocenjevanje prvič potekalo po novem Pravilniku o ocenjevanju medu, ki so ga skupaj oblikovali strokovnjaki Čebelarске zveze Slovenije, Biotehniške fakultete iz Ljubljane in Kmetijskega inštituta Slovenije. Ugotovili smo, da je pravilnik sicer dober, vendar bodo morda potrebna še manjša dopolnila. A o tem kdaj

Gosti z leve proti desni: direktorica Agencije za kmetijske trge Sonja Bukovec, novomeški župan Anton Starc, državna sekretarka Vida Čadonič - Spelič

Najboljši v skupni razvrstitvi (od leve proti desni): Anton Sever, Matej Blejec, Anton Cirer, Jože Sever

drugič. Ker se je vse skupaj dogajalo v precejšnji časovni stiski in ker je bil odziv med čebelarji tako množičen, tudi brez napak ni šlo. Opravičujemo se vsem, ki ste imeli težave zaradi tiskarskega skrata, ki nam jo je zagodel pri objavi telefonske številke. Z nekaj dobre volje smo prebrodili tudi težave s prostorsko stisko ob podelitvi. Brez slabe volje udeleženi čebelarjev tudi tokrat ni šlo. V razpisu namreč ni bilo mogoče objaviti vseh podrobnosti iz Pravilnika o ocenjevanju medu, zato smo se v njem sklicevali na **Pravilnik o splošnem označevanju predpakiranih živil**. Žal smo morali spoznati, da veliko čebelarjev omenjenega predpisa in še nekaterih drugih, ki se nanašajo na čebelarstvo, sploh ne pozna. Glede na to jih bo treba še podrobno seznaniti z njihovo vsebino, to pa bi morala kot krovna organizacija prevzeti naše ČZS. Mi smo čebelarje na ta problem opozorili z dodatnimi točkami in s tem tudi dosegli naš namen. Naj dodam le še to, da ni dovolj samo naravna danost, ampak da čebelar potrebuje tudi veliko znanja za ohranitev kakovosti medu, ki jo zagotovijo čebele, ko prinesejo medicino v panj. Te umetnosti se bo moral naučiti še marsikdo med nami. Še nekaj podatkov za tiste, ki so jim blizu številke. Kotizacija, ki so jo morali plačati udeleženci ocenjevanja, ni poravnala vseh stroškov. Za izvedbo celotnega programa, vrednega nekaj več kot 1.200.000 SIT, so morali organizatorji približno polovico sredstev pridobiti pri donatorjih, bodisi v denarju ali materialu. Opravili pa smo tudi več kot tisoč ur prostovoljnega dela. Posrednih koristi zaradi medijske podpore, ki je sicer v korist vsem čebelarjem, nismo ocenili. Poleg lokalnih radijskih in TV-postaj ter časopisov nam je uspelo prireditve, blagovno znamko in slovenski med promovirati tudi v osrednjih medijih, kot sta časnik Delo in TV Slovenija. Ta medijska hiša je prispevek o ocenjevanju prikazala v oddaji Vaš kraj, v oddaji Na vrtu pa tudi prispevek o vođeni degustaciji in podelitvi priznanj. Vse skupaj je naš skromen prispevek k promociji slovenskega čebelarstva. Kaj pomeni naša prireditve

čebelarjem, ki so se udeležili podelitve priznanj, je nasklikoviteje povedal čebelar Marjan Čepe, imenovan tudi Čebelko, in prav za take čebelarje se je vredno potruditi. Sicer pa je prireditev kot taka dosegla svoj namen. Poleg tega, da smo ocenjevali kakovost medu, smo čebelarje opozorili na napake pri polnjenju in navajanju podatkov, sirsjo javnost smo spomnili, da v slovenskem kmetijstvu obstajajo tudi čebelarji, porabnike pa, da pridelujemo odličen med. Navezali smo tudi stike s čebelarji iz drugih držav, tako da so se številni udeležili tudi podelitve priznanj. S svojo dozdajšnjo dejavnostjo smo konec koncev spodbudili tudi nastanek Pravilnika o ocenjevanju medu. Naš namen ni bil, da bi bilo ocenjevanje rezervirano samo za Semič, ampak da bi se razširilo tudi drugod po državi. Kar nekaj takšnih prireditev so že pripravili na novo in vsem organizatorjem, ki so nas prosili za pomoč, smo to tudi ne-sebično ponudili. Posledica ocenjevanja je tudi boljša kakovost medu, s tem pa je povezano tudi večje zadovoljstvo med kupci. Žal so bili nekateri čebelarji razočarani nad rezultati, vendar so pozabili, da je konkurenca iz leta v leto večja in da bo za najzlahtnejše priznanje treba vedno znova kaj na novo postoriti. To je tudi čar in namen takšnih ocenjevanj. Opozorim naj tudi na konkurenco iz sosednjih držav. Še zlasti na tisto iz Hrvaške, kjer so naravne razmere enake ali celo boljše. Ko bomo pod skupno evropsko streho, bodo o možnostih za uspešno trženje medu odločale le malenkosti.

Glede na to, da je bil namen naše prireditve dosežen in da organizacija počasi presega naše zmožnosti, naj vas ob koncu obvestim, da bo o njeni nadaljnji usodi odločal občni zbor društva na podlagi podpore krovne organizacije in lokalne skupnosti. **Še obvestilo za tiste, ki se podelitve priznanj niste udeležili osebno. Diplome in priznanja lahko prevzamete v pisarni Čebelarske zveze v Čebelarskem centru Slovenije na Lukovici.**

Predsednik Čebelarskega društva Semič
Stane Plut

ČEBELARSKO DRUŠTVO SEŽANA JE LETOS PRVIČ ORGANIZIRALO MEDNARODNO OCENJEVANJE MEDU

Mednarodnega ocenjevanja kraškega medu, ki ga je v MTS Kompas v Sežani organiziralo Čebelarstvo Sežana, se je udeležilo veliko čebelarjev s slovenskega, istrskega in italijanskega Krasa, komisija pa je v ocenjevanje prejela 57 vzorcev medu. Da je kraški med med najboljšimi, pričajo številne nagrade, ki so jih osvojili sežanski čebelarji, združeni v društvu, ki ga že vrsto let uspešno vodi predsednik Ivan Atelšek, znan čebelar z dolgoletnimi izkušnjami.

Gre že za tretje ocenjevanje, ki so ga pripravili skupaj s Čebelarskim konzorcijem za Tržaško pokrajino in Istrsko zvezo iz Grožnjana. Zlati panj z najvišjo oceno (95 točk od 100 možnih) je za lipov med prejela Sandra Radulović iz Istre. Sledita ji domači čebelar Ivan Atelšek iz Povirja (93 točk za kostanjev in 91 točk za lipov med) in Marinko Blažević (91 točk za akacijev med). Poleg najvišjih ocen je priz-

nanje za vrhunsko kakovost prejelo še 33 vzorcev medu. Posebno priznanje, srebrni panj, je prejelo šest čebelarjev, ki so prejeli nagrado oz. priznanje za tri nagrajene vzorce. Trije izmed njih (preostali trije so iz tujine) so člani sežanskega čebelarskega društva: Aleš Rodman (cvetlični, kostanjev in gozdni med), Ivan Atelšek (kostanjev in lipov med ter med divje češnje) ter Drago Mali (cvetlični, lipov in škratov med). Vzorce so darovali sežanskemu domu upokojencev.

Sežansko čebelarstvo društvo je ob tej priložnosti pripravilo okroglo mizo, ki so se je udeležili številni strokovnjaki iz Ljubljane, iz Tržaške in Videmske pokrajine ter domači raziskovalec dr. Stanko Renčelj. V okviru priložnostne razstave so domači čebelarji na stojnicah po mestu razstavili svoje medove in čebelarska orodja, obiskovalci pa so lahko tudi poskusili vzorce nagrajenih medov.

I. B.

STROKOVNO SREČANJE ČLANOV SEKCIJE EKOLOŠKIH ČEBELARJEV PRI KRANJSKOGORSKIH ČEBELARJIH

MITJA ZUPANČIČ, univ. dipl. inž. zoot.,
specialist za ekološko kmetovanje pri KGZS – KGZ Celje

Čebelarji, ki delujemo po načelih ekološkega čebelarjenja, smo se 17. avgusta dopoldne zbrali pri čebelnjaku g. Milana Megliča. Po kratkem pozdravu vseh udeležencev, ki so jih spremljale tudi številne življenjske spremljevalke, se je začel uradni del delavnice o alternativnem zatiranju zajedavca čebel – varoe.

G. Milan Meglič je vsem navzočim pojasnil, kako alternativna sredstva uporabljajo kranjskogorski čebelarji, ki so znani kot eni najuspešnejših pri obvladovanju te, za zdaj neukrotljive bolezni doslej. Tako nam je na podlagi shematskega prikaza najprej predstavil, kako najprej diagnosticirajo in nato ukrepajo v čebeljih družinah. Tako julija in septembra uporabljajo različne hlapilnike za izhlapevanje mravljinčne kisline. V obdobju, ko v čebeljih družinah ni več zalege, pa uporabljajo oksalno kislino. Zanimiv je zlasti njihov način zdravljenja, saj po navadi vsi člani društva v kratkem obdobju izvedejo enak ukrep. S tem se izognejo reinviziji, ki povzroča veliko težav čebelarjem v drugih delih Slovenije. Po teoretični predstavitvi smo si ogledali tudi praktično izvedbo zdravljenja s hlapilniki ter spremljali odpad zajedavcev. Po pregledu drobirja in preštevanju odmrlih varoj smo skupaj skušali oblikovati najprimernejši ukrep. G. Meglič nam je tudi praktično prikazal delovanje hlapilnikov, katerih primerna hlapilna površina pri primerni temperaturi ne vznemirja čebel. Po splošni razpravi in izmenjavi izkušenj smo ugot-

vili, da je uporaba mravljinčne kisline tesno povezana z mikrolokacijo oziroma stojiščem posameznega čebelnjaka. Tako je pomembno, da čebelarji poleg splošnih usmeritev nekaterih strokovnjakov glede uporabe mravljinčne kisline sami opredelijo naravne razmere na svojem območju in tem prilagodijo uporabo tega sredstva. Seveda je teoretično to na videz zelo preprosto, v praksi pa mora čebelar veliko preučevati in opazovati. Vsekakor pa je pravilna uporaba mravljinčne kisline lahko uspešna, to pa v praksi dokazujejo kranjskogorski čebelarji in tudi nekateri drugi čebelarji v Sloveniji.

Po kratkotrajni in zanimivi delavnici pri g. Milanu Megliču smo se odpravili naprej po dolini reke Save proti mejnemu prehodu. Naš drugi cilj je bil ogled čebelarstva g. Janeza Gregorija v Podkorenu. G. Gregori čebelarji v obeh, v Sloveniji najbolj razširjenih panjskih sistemih, to je tako v LR kot AŽ panjih. Naš gostitelj nam je predstavil svoje izkušnje pri uporabi omenjenih kislin v obeh panjskih sistemih. Potem se je znova razvnela živahna razprava, med katero smo govorili tudi o tehnologiji čebelarjenja, pomembni zlasti za racionalizacijo porabljenega časa na čebeljo družino in zdravljenja. Pri g. Gregoriju smo si prav tako ogledali nekaj tehnoloških izboljšav pri oskrbi čebeljih družin. Ves dan nas je spremljal tudi g. Medja ter tako kot drugi svetoval uporabo hlapilnikov in mravljinčne kisline. Ob tem ne smemo spregledati, da so kranjskogorski čebelarji pri zdravstve-

nem varstvu čebel povezani tudi z območno veterinarsko, specializirano za zdravstveno varstvo čebel, mag. Miro Jenko - Rogelj. Kot so nam povedali, zelo dobro sodelujejo.

Uradni del obiska smo nato sklenili pri predsedniku društva krajskegorskih čebelarjev. Prisrčno so nas sprejeli in nas tudi pogostili s slastnim kosilom. Seveda se je živahna razprava med čebelarji nadaljevala in lahko bi se nadaljevala še zelo dolgo, če nas ne bi priganjale vsakodnevnih obveznosti, podobno kot čebelje družine, v katerih si čebele nenehno izmenjujejo številne informacije, kljub temu pa hitijo po novih in novih opravkih.

Če nekako povzamem, lahko iz celotne delavnice izluščim naslednja dejstva:

- pri uporabi alternativnih sredstev za zmanjševanje populacije varoe pod mejo škodljivosti je pomembno čebelarjevo znanje iz biologije zajedavca, biologije čebelje družine itd.;

- pomembno je poznavanje naravnega ekosistema z vsemi živimi (čebelje paše, naravne razmere ...) in neživimi dejavniki (temperatura okolja ...), ki usmerjajo razvoj čebeljih družin na določenem območju;

- pri uporabi sredstev je potrebna skrajna pazljivost, poleg tega pa je treba tudi dosledno upoštevati navodila iz strokovne literature oziroma nasvete izkušenih praktikov;

- zelo pomembno je izvajanje apitehničnih ukrepov, med te pa sodi tudi najpomembnejši, to je takšna priprava rezervnih družin, da bo v njih minimalno število zajedavcev;

- in ne nazadnje je pomemben tudi **dober občutek**, ki si ga čebelar lahko pridobi le s prakso.

Ob koncu delavnice in uradnega dela dneva smo sklenili, da se bomo v prihodnje srečali pri katerem drugem čebelarju, ki prav tako uspešno uporablja alternativna sredstva. Seveda pa je poleg tega treba narediti še korak naprej tudi pri drugih zahtevah ekološkega čebelarjenja, da bomo čebelarji, ki želimo čebelariti na ta način, tako res lahko čebelarili in uporabljali blagovno znamko »Biodar« ali naziv ekološki med.

Z organizacijo delavnice v okviru sekcije ekoloških čebelarjev smo gotovo vgradili nov kamenček v mozaik strokovne in uspešne uporabe alternativnih sredstev pri zmanjševanju populacije varoe v čebelarstvih, ki delujejo po načelih ekološkega kmetovanja. Seveda pa vse to lahko obravnavamo tudi širše, saj bomo le s stalnim izobraževanjem, tako iz literature kot tudi iz prakse, omilili predsodke pri uporabi alternativnih sredstev in jih v prihodnosti bolj uveljavili v čebelarstvih krogih.

Ob koncu naj se zahvalim Čebelarskemu društvu Kranjska Gora, g. Milanu Megliču in g. Janezu Gregorju za prisrčen sprejem in za prikaz praktičnih dejstev pri uporabi alternativnih sredstev.

Bolezni čebel

VAROZA NI PROBLEM NAŠEGA ČEBELARSTVA

Pod tem naslovom je Čebelarsko društvo Jesenice v petek, 25. oktobra 2002, v dvorani Krajevne skupnosti Blejska Dobrava pripravilo predstavitev nove videokasete avtorja Franciška Edvarda Medje. Že ob vходу v dvorano so domačinke v narodnih nošah pogostile obiskovalce z medenimi dobrotami, potem pa je avtor predstavil prvo videokaseto, na kateri je prikazano zatiranje varoe z mravljinčno kislino.

Prireditev je bila zelo dobro obiskana. Dvorana je bila skoraj premajhna za vse, ki so se odzvali vabilu. Poleg članov domačega čebelarskega društva, članov Gornjegorenjske čebelarske zveze, veterinarjev in čebelarstvih mojstrov, se je je kljub predvolilnemu času udeležil tudi župan občine Jesenice, g. Janez Boris Bergant. Pozdravil je zamisel o pridela- vi medu brez uporabe kemičnih sredstev, ki pušča- jo nevarne ostanke v medu. Posebej je bil navdu-

šen nad tem, da je videokaseta nastala na Jeseni- cah, ki so znane po nadpovprečno onesnaženem okolju.

Mag. Mira Jenko - Rogelj se je g. Francišku Medji zahvalila za večletno pionirsko delo na področju zatiranja varoe na način, ki je prijazen do okolja. Kljub temu da je v svetu že dalj časa znano delovanje mravljinčne kisline na varoo, se uporaba le počasi uveljavlja v praksi. Prispevek avtorja videokasete je velik prav zato, ker je bilo treba zaradi nekoliko zahtevnejšega dela opraviti pionirsko delo, ki zahteva veliko preizkušanja in tudi izboljšav postopka pri iz- vajanju tega, za čebelarje novega načina zatiranja varoe. Na koncu je zaželela videokaseti uspešno pot med naše čebelarje.

G. Milan Meglič je bil pridobitve vesel predvsem zato, ker ta način zdravstvenega varstva naših če- bel omogoča pridelavo čebeljih pridelkov take kako-

vosti, da jih bo po včlanitvi v evropske povezave sprejelo tudi tržišče. Tak način pridelave dovoljujejo tudi pravila ekološkega čebelarjenja.

Videokaseta prikazuje način dela z mravljinčno kislino ter stalen nadzor nad razvojem zajedavca, tako da ta ne preseže števila, ki povzroča probleme čebelarjem in čebelarju. Zelo koristni so tudi podatki, ki jih je mogoče izluščiti iz vsebine o tem, kako uspešno uporabljati mravljinčno kislino, pridobljeni na

podlagi večletnih izkušenj avtorja videokasete ter v sodelovanju s Čebelarskim društvom Kranjska Gora, veterinarji in dr. Janezom Poklukarjem s Kmetijskega inštituta Slovenije.

Upamo lahko, da bo prikazan način zatiranja varoe začelo stalno uporabljati tudi več tistih čebelarjev, ki so mravljinčno kislino sicer že uporabili, a je zaradi premajhnih izkušenj in slabega poznavanja postopka niso sprejeli.

Franc Prezelj,
čebelarski mojster

Iz društvenega življenja

ČLANARINA ČZS ZA LETO 2003

Upravni odbor Čebelarske zveze Slovenije je na svoji 11. redni seji, 7. oktobra 2002, sprejel sklep, da bo članarino ČZS uskladił z inflacijo, razliko, ki jo bo pridobil z višjo članarino, pa namenil za izdajo Čebelarskega priročnika, ki ga bo ob plačilu članarine ČZS prejel vsak član namesto koledarja. **Vsem, ki so že vplačali rokovnik – priročnik, bomo plačilo upoštevali pri obračunu članarine za leto 2003. Članarina za ČZS bo skupaj z naročnino za Slovenski čebelar za leto 2003**

7.700 SIT za člana in 11 SIT na panj.

Upravni odbor je sprejel sklep o plačevanju simboličnih enajst tolarjev na panj v letu 2003. Točne podatke o številu čebeljih družin bo Čebelarska zveza Slovenije v prihodnje potrebovala zaradi novega – evropskega – načina pospeševanja čebelarstva in jih bo dosledno upoštevala pri dodelitvi spodbud in drugih ugodnosti, ki jih bo pridobila za svoje člane.

Znižana članarina za člane, starejše od 80 let, krožkarje in invalide je 3.700 SIT, članarina po 12. členu Pravil ČZS za družinske člane (čebelarje, ki živijo v skupnem gospodinjstvu), vendar brez naročnine na Slovenski čebelar, je prav tako 3.700 SIT. Blagajnikom bomo konec novembra poslali sezname članov, Čebelarski priročnik pa bodo društva prevzela na Čebelarski zvezi Slovenije, na Brdu pri Lukovici (ali po dogovoru na regijskih zvezah).

Člani imajo pravico do enega brezplačnega oglasa v naši reviji, 20-odstotnega popusta pri nakupu literature, videokaset, nalepk za kozarce in reklamnih letakov. Vse navedene ugodnosti in kakovostne informacije v naši reviji gotovo večkratno povrnejo stroške članarine.

Blagajnike oziroma vodstva čebelarskih društev prosimo, da najpozneje **do konca januarja 2003** zberejo članarino in jo nakažejo na transakcijski račun ČZS, št. 18300-0013332037, ali pa članarino skupaj s seznamom članstva prinesejo na sedež ČZS, Brdo pri Lukovici 8, Lukovica, vsak delavnik od 9. do 12. ure.

V okence Sklic na št. obvezno vpišite šestmestno šifro vašega društva.

Naročnina za naročnike (nečlane) za leto 2003 je 9.000 SIT, za čebelarske krožke, invalide in čebelarje, ki so starejši od 80 let, je 3.700 SIT in za tujino 40 USD.

Blagajnikom in vodstvom čebelarskih društev se zahvalujemo za njihovo požrtvovalno delo.

PA ŠE NAGRADA DRUŠTVU ZA VSAKEGA NOVEGA ČLANA

Da bi v našo organizacijo – Čebelarsko zvezo Slovenije – vključili čim več članov, je upravni odbor ČZS sklenil, da čebelarskemu društvu pripada za vsakega novega člana ob plačilu članarine za ČZS nagrada v višini 1540 SIT. Društva torej za nove člane v letu 2003 nakažejo ČZS 6.160 SIT, razliko 1.540 SIT pa obdržijo kot nagrado za pridobljenega novega člana.

ČZS

SLOVENSKI ČEBELARJI NA INTERNETU

Po dolgem času spet nekaj besed o dogajanju na internetu, saj smo po končani sezoni zdaj nekoliko bolj dejavni tudi na tem področju. Priskrbeli smo si tudi kاپice z znakom internetne skupine, tako da se bomo prepoznali na večjih prireditvah po vsej Sloveniji. Ne-

kaj jih je še vedno v zalogi. Ker je zdaj več časa, postaja živahnejše tudi dogajanje na internetu. Tako lahko napišem nekaj statistike o tem, koliko sporočil smo si izmenjali prek skupine, katere namen je prav izmenjava mnenj in pomoč manj izkušnim.

	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
2002	185	359	121	60	44	12	35	54	67			
2001	38	37	93	105	31	30	7	16	21	8	38	180
2000							1	2	5	1	12	

Število sporočil v posameznem mesecu na dan 1. 10. 2002

Do 1. oktobra 2002 je bilo v skupino vključenih 36 internetnih navdušencev, nekaj pa je tudi takih, ki sporočila prebirajo kar na naslovu: www.yahooigroups/group/cebelaarji. Včlanjeni so tudi čebelarji iz nekaterih republik nekdanje skupne države.

Sporočil, ki si jih izmenjujemo med seboj, najbrž ni mogoče prešteti, morda le podatek, da sem si sam z enim izmed članov v treh mesecih izmenjal več kot 2000 sporočil, torej povprečno več kot 22 sporočil na dan!

Kar nekaj naših članov čebelarjev si je uredilo tudi svoje internetne strani, tako si jih lahko ogledate na naslovih:

<http://www.toplak.da.ru> – ureja jih g. Darko Toplak,

http://www.geocities.com/cebelaarstvo_obranovic

– ureja jih g. Branko Obranič,

<http://www.cebelaarstvo-bedeck.com> – ureja jih g. Danilo Bedek,

<http://users.volja.net/fgrajzar> – ureja jih g. Franc Grajzar,

<http://www.cebelaarstvo-grom.org> – te spletne strani urejam sam.

Še vedno pa ste vsi, ki imate možnost dostopa do interneta, vabljeni, da se nam pridružite. Prijavite se lahko na spletni strani: <http://groups.yahoo.com/group/cebelaarji>, ob kakršnih koli težavah pa mi lahko pišete na naslov bostjan.grom@siol.net ali me pokličete po telefonu št. 041/38-48-13.

Svoje spletne strani je nedavno postavila tudi Čebelarstva zveza Slovenije. Ogledate si jih lahko na naslovu: <http://www.cebelsarska-zveza-slo.si>.

Bostjan Grom z Vrhnike

Predlogi za odličja Antona Janše, Petra Pavla Glavarja in Antona Žnideršiča

Vodstva društev prosimo, naj do **15. februarja 2003** Čebelarjski zvezi Slovenije pošljejo svoje predloge za podelitev odličja Antona Janše I. stopnje ter predloge za podelitev nagrad Petra Pavla Glavarja in Antona Žnideršiča. Predloge morajo še pred občnim zborom ČZS obravnavati pristojne komisije in upravni odbor ČZS.

Pravilnik o odlikovanjih, priznanjih in nagradah je bil objavljen v Slovenskem čebelarju, št. 11/98, str. 311–313, nove obrazce za prijavo kandidatov pa vam na vašo željo pošljemo brezplačno.

Tajništvo ČZS

PRIKAZ TREH NAČINOV UPORABE OKSALNE KISLINE ZA ZATIRANJE VAROE V ČEBELARSKEM CENTRU SLOVENIJE

V Čebelarstvu Slovenije na Brdu pri Lukovici je podjetje Vema v sodelovanju z veterinarjem g. Borutom Preinfalkom v petek, 8. novembra, organiziralo srečanje čebelarjev in v okviru tega prikazalo uporabo oksalne kisline za zatiranje varoe. Prikazani so bili vsi trije načini uporabe oksalne kisline, tj. kاپanje, izparavanje in škropljenje. Direktor Veme g. Vlado Pušnik je čebelarjem predstavil tudi ponudbo podjetja Vema, ki je v zadnjem času poskrbela za dobro založenost svojih trgovin z že pripravljenimi razstopinami oksalne kisline in aparati za njeno uporabo.

Avtor teksta in slike **Janez Mihelič**

ČD SLOVENSKA BISTRICA ŽELI UVESTI RED NA SVOJIH PASIŠČIH

Upravni odbor Čebelarstva društva Slovenska Bistrica je na svoji prejšnji seji obravnaval poročilo referenta za pasišča na območju našega društva. Na podlagi poročila in razprave smo ugotovili, da so se minulo sezono razmere na pasiščih zelo zaostriale. Ne da bi vložilo ustrezne vloge oz. samovoljno, je svoje čebele na območje našega društva pripeljalo kar šest prevažalcev, sicer članov različnih društev. Zgodilo se je celo, da je referent pokazal prevažalcu šest različnih stojišč, čebelar prevažalec pa je čebele samovoljno postavil na sedmo stojišče, »pred nos« domačemu čebelarju.

Nekateri so kršili tudi zaporo zaradi hude gnilobe. Tako je npr. čebelar prevažalec postavil čebele znotraj zaprtega pasu. Pričakujemo, da bosta pašni kataster in pašni red, ki ju bomo sprejeli še pred novo pašno sezono, izboljšala zdajšnje razmere. Sočasno prevažalcem

priporočamo, da svoje vloge oddajo pravočasno in upoštevajo sklepe društva. Leta 2003 bo naš referent za pasišča g. Marjan Strehar, Zg. Prebukovje 6, 2315 Šmartno, tel.: 803 40 60. Posebej nas skrbi zdravstveno stanje, saj so se po nekajletnem zatišju minulo sezono pojavila kar štiri žarišča hude gnilobe, tudi na območjih, na katerih so imeli čebele prevažalci. Prav zato, da bi preprečili vnos čebeljih kužnih bolezni, želimo vzpostaviti red na pasiščih. Čebelarju prevažalcu gotovo ni v čast, če si ga domači čebelarji ne želijo na svojih pasiščih. To se je nekemu posamezniku na naših pasiščih že zgodilo, saj je v našem društvu nezaželen.

Zato se raje držite načela: »S slogo in prijateljstvom do večjih donosov!«

*Predsednik ČD Slovenska Bistrica
Norbert Jedlovčnik*

POGOJI ZA NAJETJE DVORAN V ČEBELARSKEM CENTRU SLOVENIJE

V Čebelarskem centru Slovenije je po sklepu UO ČZS cena najetja posameznih dvoran naslednja:

Velika dvorana Antona Janše – najetje za cel dan 20.000 SIT + DDV

Srednja dvorana P. P. Glavarja – najetje za cel dan 15.000 SIT + DDV

Mala dvorana A. Žnideršiča – najetje za cel dan 10.000 SIT + DDV

Projekcijsko platno – 1000 SIT

Projektor in računalnik – 10.000 SIT.

Vstopnica za vodeni ogled Čebelarskega centra s šestimi barvnimi razglednicami je 600 SIT.

ČZS

RAZVITJE PRAPORA ČD MARIBOR - MESTO

Franc Štraser

Čebelarji ČD Maribor - mesto smo na slovesnosti ob 55-letnici društva v prelepi viteški dvorani dvorca Betnava 18. maja 2002 razvili svoj prapor. Ob tej priložnosti smo izdali tudi bilten in v njem predstavili društvo od ustanovitve do današnjih dni.

Razvitje prapora ČD Maribor - mesto

S tem smo čebelarji ČD Maribor - mesto skupaj z gosti in prijatelji dostojno zaznamovali naš visoki jubilej. To je bila tudi naša dolžnost do prejšnjih generacij čebelarjev našega društva, na ta način pa se bo naše društvo dostojno predstavilo tudi na Api-mondii prihodnje leto.

Slovesnost ob razvitiu prapora je povezoval tajnik društva Alojz Podjavoršek. Udeležence je najprej pozdravil predsednik Čebelarskega društva Maribor - mesto Franc Štraser in se vsem donatorjem in darovalcem denarnih sredstev zahvalil za trakove ter za zlate in srebrne žebličke. Za njim je besedo prevzel predsednik Čebelarske zveze društev Maribor Vlado Pušnik. Govoril je predvsem o pomenu čebelarskega društva za napredek čebelarstva. Ob tej priložnosti so zaslužni člani društva prejeli odličja Antona Janše III. stopnje, najbolj prizadevni člani pa pohvale.

Po slovesnem protokolu razvitiu prapora smo imeli v parku pred domom Zveze čebelarskih društev Maribor družabni piknik, ki sta ga z domačo glasbo popestrila dva prijatelja čebelarja. V prijetni družbi ter ob dobri domači kapljici in dobrotah z žara se je dopoldne hitro privesilo v pozno popoldne in zadovoljni smo se razšli z zavestjo, da nam bo ta dan ostal v lepem spominu.

SEZNAM ČEBELARSKIH MOJSTROV, ki bodo v letu 2002 predavali na terenu:

V letu 2002/2003 bodo predavali naslednji člani Kluba čebelarских mojstrov Slovenije:

Milan Vajda, Vinogradniška 41, 8330 Metlika, tel. 07/ 305 83 02. *Tema:* Umno čebelarjenje.

Franč Panker, Satahovci 15 b, 9000 M. Sobota, tel. 02/ 530 41 06/07. *Različne teme za čebelarje in nečebelarje po predhodnem dogovoru.*

Anton Rozman, Podvin 102, 3310 Žalec, tel. 03/ 571 77 05. *Tema:* Biologija čebel in tehnologija čebelarjenja z vzrejo matic in hkratnim pridobivanjem matičnega mlečka.

Alojz Koligar, Gor. Maharovec 2, 8310 Šentjernej, tel. 07/ 307 11 70. *Tema:* Tehnologija čebelarjenja.

Franč Prezelj, Meninska 1, 1240 Kamnik, tel. 01/ 831 54 45. *Tema:* Biologija čebel in tehnologija.

Marija Sivec, Sužid 41, 5222 Kobarid, tel. 05/ 388 58 56. *Tema:* Tehnologija čebelarjenja in blagovna znamka.

Silvo Posl, Čača vas, 46 e, 3241 Podpiat, tel. 03/ 582 43 40. *Tema:* Pridelava matičnega mlečka (praktičen prikaz v čebelnjaku).

Andrej Jernej, Pod vrbo 6, 3230 Šentjur, tel. 03/ 574 18 20. *Tema:* Čebelji pridelki.

Tone Tome, Kakajaška cesta 63, 1211 Šmartno, tel. 01/ 511 62 05. *Tema:* Čebelji pridelki.

Martin Čuš, Rimska ploščad 23, 2250 Ptuj, tel. 02/ 773 23 41, 031/ 523 491. *Tema:* Tehnologija čebelarjenja.

Zoran Zidarič, Falska cesta 8, 2342 Ruše, tel. 02/ 662 46 31. *Tema:* Tehnologija in biologija čebel in pridelovanje čebeljih pridelkov.

Frančišek Medja, Lipce 7 b, 4273 Blejska Dobrava, tel. 04/ 584 50 50. *Tema:* Zatiranje varoe na sodo-ben biološki način – mravljinčna kislina in šok terapija.

Franci Marolt, Pod Vrtačo 20, 8290 Sevnica. *Teme predavanja z diapozitivi:* Tehnologija čebelarjenja (doma in po svetu), zatiranje varoe, novi čebelarski izdelki, prikazani na čebelarskih razstavah Apimondie, in teme po dogovoru ter predavanja za nečebelarje.

Matjaž Vehovec, Stantetova 6, 3320 Velenje, tel. 03/ 586 56 50. *Teme:* Vloga bivalnega prostora na razvoj čebelje družine, čebelarjenje v nakladnih panjih, čebelarjenje v sklenjenem krogu (načrt – ogled filma – komentar). Apitehnični ukrepi in alternativni način zatiranja varoe.

SEZNAM PREDAVATELJEV VETERINARJEV SPECIALISTOV ZA ČEBELE

OE CELJE: Alenka Jurič, dr. vet. med., tel. 03/ 541 94 53

MURSKA SOBOTA: Lidija Matavž, dr. vet. med., tel. 031/ 622 730

KRANJ: mag. Mira Jenko – Rogelj, dr. vet. med., tel. 041/ 645 769

NOVA GORICA: Ivo Planinc, dr. vet. med., tel. 041/ 740 805

LJUBLJANA: Borut Preinfalk, dr. vet. med., tel. 041/ 650 158

NOVO MESTO: Anita Vraničar, dr. vet. med., tel. 041/ 649 495

MARIBOR: Vida Lešnik, dr. vet. med., tel. 041/ 645 792

SEŽANA: Suzana Skerbiš, dr. vet. med., tel. 041/ 645 763

IZDELOVANJE ČEBELJIH PANJEV

IDRIJSKA 10, 1360 VRHNIKA, TEL.: 01/755 13 17

GSM: 041/420 200

V ZALOGI:

- panji AŽ (9s, 10s, 12s)
- prašilčki (5s, 7s)
- lipovi satniki
- zaklade Debelak (9s, 10s)
- pitalniki Francič
- distančni vložki
- vehe za povezavo AŽ panjev
- trietažni AŽ (10 s)
- AŽ Kozinc 11+3

Po želji izdelamo tudi druge vrste panjev.

Panji so iz masivnega smrekovega lesa, rogljičeni (cinkani).

Blago vam lahko pošljemo po hitri pošti.

NOVO: *Pri nakupu desetih panjev vam podarimo prašilček.*

spomin

VIKTOR CEDILNIK

Ne vemo ne ure ne dneva, bi lahko rekli ob nenadni smrti predsednika Čebelarkega društva Barje Viktorja Cedilnika.

Komaj je dobro utihnil zvon za Matjem Tršinarjem, že smo izgubili drugega člana našega že tako maloštevilnega društva.

Viktor je bil vrsto let naš prijatelj in sopotnik. Bil je skromen človek, v katerem so se skrivale globoka človeška toplina, požrtovalnost, veselje do dela in pogosto odpovedovanje svojim željam in potrebam, da bi bilo ohranjeno tovarštvo v našem društvu.

Kako malo časa je minilo od tedaj, ko je poslednjič prestopil prag našega čebelarkega doma Barje na Galjevi, ki je bil tako rekoč njegov drugi dom. Kakor bi bilo včeraj, predvčerajšnjim. Odšel je ves vesel in poln načrtov, kako poživiti delo med čebelarji, pa je usoda preprečila sanje in želje. Pogrešali bomo dobrega, vedrega Viktorja.

Čebelarji ČD Barje

STANISLAV PRUNK

Aprila letos, ko je narava čebelarom postregla že z obilico cvetja, smo se čebelarji, prijatelji in znanci poslovili od Stanislava Prunka, najstarejšega člana našega čebelarkega društva. Rodil se je leta 1908 v Dolnjih Vre mah, pozneje pa je živel v Vremskem Britofu.

Že ko je bil star deset let, se je pri sosedu čebelarju zanimal za čebele. Pri dvanajstih letih mu je sosed podaril prvi panj čebel – kraničja – in tako se je začelo njegovo čebelarjenje. Čez nekaj let, ko se je izučil za krojača in si začel sam služiti svoj kruh, je od sosedu kupil še nekaj čebeljih družin in lesen čebelnjak. Tako je začel resneje čebelariti, v svojem življenju pa je čebelaril z največ 60 čebeljimi družinami. Bil je tudi prevažalec. Stane je bil tudi častni član ČD Sežana, zgleden čebelar in dober krojač. Spominjali se ga bomo kot tihega in vestnega čebelarja.

ČD Sežana

AVGUST VOJSK

V panjih je bilo že čutili novo življenje, ko smo se v soboto, 2. marca, poslovili od našega najstarejšega člana Avgusta Vojska. Rodil se je pred 90 leti v vasi Zagojcih na Ptujskem polju.

Že kot deček je sanjari o čebelah. Želja se mu je uresničila leta 1940, ko je od tedanjega učitelja in prijatelja g. Geča dobil prvi koš čebel. Svoje znanje o čebelah je povečeval pri znanem teologu in filozofu g. Janezu Janžekoviču, ki je svoj prosti čas preživljal ob svojih čebelah na domačiji v Zagojcih.

Leta 1956 je postal mizarški mojster in v svojem aktivnem obdobju izučil lepo število mizarjev. Bil je tudi stra-

sten zbiralec starin, deloval je v različnih društvih in organizacijah, zato je bil vedno prezaposlen. Naredil je dva čebelnjaka. Enega za svoje čebele, drugega pa za čebelarkega zadruge. Izdeloval je tudi panje in satnike, ki jih je rad podaril svojim kolegom čebelarjem. Vedno je želel imeti več časa za čebele, želja pa se mu je po upokojitvi leta 1973 tudi uresničila. Svoje znanje je črpal iz skrbnega prebiranja čebelarke literature in ga prenašal tudi na nečaka Ivana in hčerko Vido, njenega moža in vnuka, tako da zdaj vsi nadaljujejo njegovo čebelarjenje.

Čebelaril je pri svojem domu, občasno pa je svoje čebele odpeljal na pašo ob reko Dravo pri Borlu in na Pohorje. Počasi je svoje čebelarstvo razširil na 12 čebeljih družin. Bil je vdan član Čebelarkega društva Gorišnica, to pa mu je za njegovo delo podelilo odličje Antona Janše III. stopnje. Kljub svojim devetim križem je rad prihajal na nedeljske sestanke društva in pokramljal s svojimi čebelarimi prijatelji.

Zadnje mesece, ko je bil že zelo bolan, je kljub svoji šibkosti še vedno obiskoval svoje čebele.

Čebelarke društvo Gorišnica

OTO BLATNIK

V lepem pomladnem času, ko narava daje silno moč in rast vsem živim bitjem, v času, ko rože bogato cvetijo in ko ozelenijo travniki in gozdovi, je usahnula življenjska moč čebelarja Ota Blatnika, velikega ljubitelja narave. Neizmerno jo je ljubil in narava ga je opogumljala, zlasti od takrat, ko ga je pred štiridesetimi leti usoda privezala na voziček. Stoično je prenašal tegobe invalida. Ko so ga prijatelji nekoč vprašali, kako je prebrodil težave, ko ga je zadela paraliza, jim je odgovoril: »Nasmehnil sem se, ker je ta zla usoda doletela mene in ne mojih sinov in žene, saj sem bil tedaj najstarejši v družini.«

Bil je zelo dejaven in hkrati tudi najstarejši čebelar Čebelarkega društva Mlinšek Velenje, pa tudi zadnji član društva, ki je čebelaril skupaj s Franjem Mlinškom, ustanoviteljem našega društva pred več kot osemdesetimi leti.

Osemnajst let je bil predsednik društva in dvanajst let častni predsednik, v obdobju pa je sodeloval od začetka svojega čebelarjenja. Bil je zelo preudaren mož, mlajšim je znal svetovati in jih navduševati za delo s čebelami. Prejel je vsa tri odličja Antona Janše. Njegov veder značaj, njegova moč za premagovanje življenjskih težav in njegova ljubezen do narave nam bodo še dolgo za zgled.

ČD Mlinšek Velenje,

predsednik Martin Meško in tajnik Martin Pustatičnik

MARTIN BURJAN

Po kratkotrajni, a hudi boleznini nas je v 52. letu starosti nepričakovano zapustil naš dragi prijatelj Martin.

Kot mladenič je vzljubil čebele, saj je začel čebelariti že kot učenec v OŠ Apače. Kot vojaški pilot je služboval v številnih krajih tako naše nekdanje kot

zdajšnje domovine in povsod je bil tudi čebelar. Član ČD Peter Dajnko Gornja Radgona je postal leta 1974. Ker je njegova življenjska sopotnica Milena doma iz Nuskove v občini Rogašovci, je njegove pristajališče postalo Goričko; tega smo bili veseli vsi Prekmurci, še zlasti pa čebelarji. Kot veteran slovenske vojske se je pripravljaj na upokojitev. Iz več kot 60 panjev so pred njegovo smrtjo veselo izletavale čebele. Martin je povečeval število panjev, dokler ga ni presenetila neizprosna smrt. Njegova družina je izgubila moža, očeta, sina in zeta, država veterana – borca za Slovenijo, čebelarji in čebele pa velikega prijatelja.

Čebelarji želimo, da bi žena Milena in sin zmogla in obdržala čebele v njihovem čudovitem domu.

Naj njegov grob krasijo cvetlice, tako bodo njegove zveste obiskovalke tudi čebelite.

ČD Rogašovci, Herman Kisilak

ANTON ZAMERNIK - PODPEČNIK

Člani Čebelarke družine Luče v Savinjski dolini smo se septembra lani poslovili od našega člana Antona Zamernika. Nenadoma je njegov korak sredi dela zastal na domačem dvorišču na hribovski kmetiji pod Raduho. Zazimil je svoje čebelite, ki jih je tako ljubil in vestno gojil. Čebelaril je ljubiteljsko, kaj več si zaradi obilice dela na hribovski kmetiji ni mogel privoščiti.

Rojen je bil leta 1931 v Lučah, na kmetiji njegovih staršev. Prevzel je posestvo, si ustvaril srečno družino in vzorno uredil kmetijo. Ni mu bilo dano uživati sadov svoje marljivosti in si na stara leta krajšati čas v svojem vzornem čebelnjaku. Janez – ohranili te bomo v lepem spominu.

Čebelarška družina Luče

Mali oglasi

PRODAM letnike Slovenskega čebelarja od leta 1945 do leta 2001. Trinajst letnikov je vezanih, 34 letnikov pa ne. Stefan Bratuša, Maribor, ☎ 02/ 47 12 645.

KUPIM traktorsko prikolico za prevažanje tovarov, težjega od tri tone, z A testom. Informacije po ☎ 05/ 364 50 19.

PRODAM panje AŽ na 10 in 7 satov, na vašo željo jih lahko predelam tudi v trietažne panje. ☎ 01/ 361 37 35.

PRODAM štirideset družin na sedmih satih, in to aprila 2003, ☎ 041/ 580 224.

V NAJEM DAM parcelo za postavitev čebelnjaka v Beli krajini – Suhor, ☎ 07/ 305 03 02 ali GSM 031 327 302.

KUPIM prikolico za prevoz čebel do 70 panjev v dobrem stanju, ☎ 02/ 792 33 31.

PRODAM kostanjev, cvetlični in lipov med, ☎ 01/ 72 31 299 ali GSM 031 50 36 35.

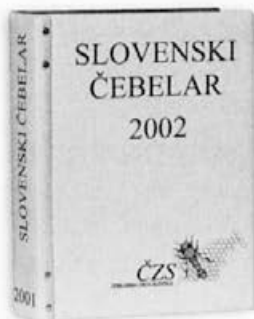
CENE MEDU NA TRŽNICI V LJUBLJANI

Zaradi večjega odkupa medu pri odkupovalcih, ki so povišali odkupne cene, so tudi cene medu na tržnicah nekoliko višje. Cene medu na ljubljanski tržnici so bile novembra:

HOJA 1.400 SIT, SMREKA 1.200 SIT, AKACIJA 1.100 SIT, GOZDNI 1.150 SIT, KOSTANJ 1.150 SIT, CVETLIČNI 1.000 SIT, LIPA 1.000 SIT.

Žal se pojavljajo redki posamezniki, ki z nižjimi cenami od gornjih povzročajo zmedo na tržišču in že skodujejo težko uveljavljenim cenam medu. Priporočamo, da cene pri prodaji na domu niso nižje za več kot 100 SIT pri kilogramu medu.

Komisija za ekonomiko

V sodelovanju s Čebelarso zvezo Slovenije smo za Vas pripravili mapo za shranjevanje revije SLOVENSKI ČEBELAR!

V mapi boste letnik revij lahko speli v urejeno celoto (kot pri trdi vezavi).

Mapo lahko naročite na naslovu:

INODIS – Matej Zupancič, s.p.

Dolenjska cesta 80, 1108 Ljubljana ali

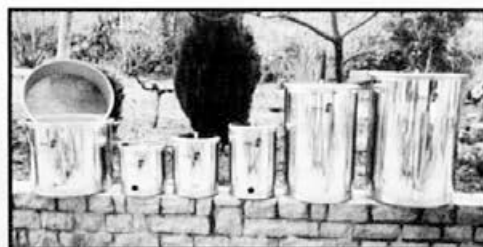
po faksu: 01/ 428 05 17 oziroma

po e-pošti: inodis@moj.net

Cena je **2.160,00 SIT** + poštšina!

ČEBELARSKA OPREMA

iz nerjaveče INOX pločevine

- posode od 30 kg do 700 kg
- točila za med
- cedila za odcejanje medu
- posode za medico
- izdelki po naročilu

ZA DRUŠTVA DODATNI POPUSTI!!!

DOMETAL

KOVINSKI IZDELKI & INOX OPREMA
TEL.: 05/386-16-21, 05/386-80-287
FAX: 05/386-16-22

APIS M & D, d.o.o.
MARKO DEBEVEC

ČUŽA 7 – 1360 VRHNIKA
Tel., faks: (01) 755 12 82

Odprto: ob delavnikih od 9.–12. in od 16.–18. ure, ob sobotah od 9.–12. ure
PREDELAVA VOSKA V SATNICE PO UGODNIH CENAH – samo 180 SIT za kilogram

NOVO!

Nizkonakladni, LR, AŽ panji 10-, 7- in 5-satni.
Kakovostna izdelava po ugodni ceni.

- IZDELUJEMO POLNOVREDNE BELJAKOVINSKE POGAČE ZA KRMLJENJE ČEBEL, PO ŽELJI Z DODATKOM TERAPEVTSKIH SREDSTEV
- APNENOGEL • NOSEMAGEL • STIMULANS • VAROGEL
- NA DEBELO IN DROBNO PRODAJAMO VSO ČEBELARSKO OPREMO

NAROČENO BLAGO POŠLJEMO TUDI PO HITRI PAKETNI POŠTI

- Vse čebelarje in čebelarstva društva obveščamo, da izdelujemo hladno valjane, nelomljive satnice vseh velikosti. Vosek steriliziramo v oljnih sterilizatorjih pri 125 °C.
- Vosek odkupujemo po 600 do 700 SIT za kilogram.
- Prekuhava voščin v satnice, takojšnja menjava.
- Registrirana vzreja kakovostnih kranjskih matic in prodaja čebeljih družin z mladimi maticami.

Pravi pristop k zatiranju varoj

za uporabo v veterinarski medicini!

- zdravljenje in diagnosticiranje čebelje varoze
- sistemsko delovanje
- preprosta in široka uporaba
- visoka učinkovitost
- varna uporaba pripravka
- enakomerna porazdelitev pripravka v čebelji družini

Bayer

Perizin®
Ščiti cele družine

CERES, d.o.o.

Mirna 14, 9000 Murska Sobota

TRGOVINA MARTJANCI

Tel.: (02) 548 16 39, GSM: 041/882 871

E-pošta: kapun.stanko@email.si

Po ugodnih cenah ponujamo ves čebelarški material. Imetnikom čebelarških kartic omogočamo popust. Po dogovoru dostavimo čebelarški material na dom osebno ali po hitri pošti. Ob delavnikih je trgovina odprta od 8. do 16. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure.

Se priporočamo!

NOVO!
*Specializirana trgovina
s čebelarškim materialom*

Ugodno — kozarci za med

Firma

STENKO d.o.o.

Špruha 3 – TRZIN – ☎ (01) 562 17 22

Čebelarjem ponujamo steklene kozarce po ugodnih cenah: 720 ml (grlo Ø 82 mm) po **32,40 SIT/kos**, pakirani po **36,60 SIT/kos**, 370 ml (grlo Ø 66 mm) po **26,40 SIT/kos**, pokrove, zlato lakirane, 0,82 mm po **15,00 SIT/kos** in 0,66 mm po **12,00 SIT/kos**.

Po dogovoru naročeno blago tudi dostavimo.

Gostilna
Restavracija
Galerija

Avsenik

GREGA AVSENIK, s.p., Begunje 21

»Pri Jožovcu« – Tel.: 04/530 70 30

• **ČETRTEK, 5. DECEMBRA** – VEČER ZIMZELENIH MELODIJ S PLESNIM ORKESTROM – «BID BANG» IZ RADOVLJICE IN GOSTOM VEČERA, OB 20. URI • **SREDA, 18. DECEMBRA** – BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT S «ŠTAJERSKIH 7», OB 20. URI • **PETEK, 27. DECEMBRA** – GLASBENI VEČER S HIŠNIM ANSAMBLOM «JOŽOVCI», OB 19. URI • **TOREK, 31. DECEMBRA** – SILVESTROVANJE S HIŠNIM ANSAMBLOM «JOŽOVCI»

Informacije in rezervacije po tel. št. 04/ 533 34 02

Čebelarstvo **RIHAR – KOCJAN**

Robert Kocjan, s.p.

Gabrje 42, 1356 Dobrova

ČEBELARSTVO – IZDELAVA ČEBELARŠKE OPREME – TRGOVINA

Delovni čas: pon.–petek od 8.–12. ure in od 15.–18. ure, sobota od 8.–12. ure

Smo družinsko podjetje z dolgoletno tradicijo na področju čebelarstva in izdelovanja čebelarške opreme. Vsa oprema je narejena na podlagi znanja in izkušenj, pridobljenih v domačem čebelarstvu.

IZDELUJEMO: žične matične rešetke, plastične odtočne pipe, čebelarške lopatke, lovilce rojev, plastična obešala in razstojšča, testne mreže, sladkorne pogače in rogličene satnike.

Izdelujemo tudi kakovostne hladno valjane satnice vseh velikosti. Vosek je steriliziran pri 125 °C.

Na voljo sta vam tudi naši storitvi: kuha voščin (od 1. 10. do 30. 4.) in mletje sladkorja. V naši trgovini vam ponujamo tudi vso preostalo čebelarško opremo.

Tel./faks: ++386(0) 1/364 11 06, GSM: 031/351 964, e-pošta: ROBINELI@SINT.NET

KGR Rakovec, s.p.

Gunceljska c. 28a, 1210 Ljubljana-Šentvid

Tel./faks: (01) 512 46 77 – GSM 041/639 658 – www.kgr-sp.si, e-pošta: kgr@kgr-sp.si

ČEBELARSKA OPREMA IN DROBNI PRIBOR

- LOVILEC ROJEV AŽ, LR, ŽICA ZA ŽIČENJE • SMUKALEC CVETNEGA PRAHU 280, 330 mm
- VILICE, KLEŠČE ZA SATNIKE, MATIČNE KLEŠČE • MATIČNE REŠETKE HANEMAN, ŽIČNE AŽ, LR
- AVSTRALSKE SPONKE, ZAPAH 2/2 MALI, VELIKI, ZAPAH L-D • RAZSTOJIŠČA AŽ 5–15

GOTOVINSKI NAKUP: 5-odstotni popust pri nakupu v vrednosti več kot 4.000 SIT, 8-odstotni popust pri nakupu v vrednosti več kot 20.000 SIT **Z VELJAVNO ČLANSKO KARTICO.**

ODPRTO OD 8. DO 14. URE (ponedeljek – sobota) oziroma po dogovoru po telefonu 041 639 658.

Naročeno blago vam lahko pošljemo z Door to Door.

ČEBELARSKA ZVEZA DRUŠTEV MARIBOR

Streliška 150
2000 Maribor

Tel/Faks: 02 331 80 10

Prodajno razstavni prostor je odprt:

Pon. - Pet.: od 9⁰⁰ do 17⁰⁰

Sob. od 8⁰⁰ do 13⁰⁰

V nedeljo zaprto; Tel: 02 320 53 46

Dostop do novega centra

Vabimo vas v Čebelarski center Maribor, na Streliški c. 150 (ob betnavskem gradu)

PONUJAMO VAM:

Čebelarsko opremo - Drobni čebelarski pribor - Zaščitna sredstva - Vse vrste panjev: AŽ, nakladni, Kirer - Satniki za vse vrste panjev - Satnice za AŽ, za nakladni LR, za mali in veliki KIRAR - Plastične satnice za nakladne in Kirarjeve panje - Steklene, lesene, kartonske in plastične embalaže - pokrovčki za kozarce. UGODNO: Sladkor, sladkor v prahu, invertna sladkorna pogača, sladkorna raztopina FRUTASUN 85 Q 0 (v embalaži ali točena) **ODKUPEJEMO SMREKOV, HOJEV in GOZDNI MED (z blagovno znamko, kontroliranega porekla), ČEBELJI VOSEK IN SUH PROPOLIS.**

Pri nas je možnost plačila z vsemi plačilnimi karticami*

*Pri nakupu nad 5.000 SIT velja 3%, pri nakupu nad 10.000 pa 5% popust. Ostali popusti se izključujejo.

Možnost naročanja prodajnih artiklov (po telefonu, faksu, e-pošti), po povzetju, na vaše stroške.

ŠE VEDNO PA PRODAJAMO MED IN DOMAČE PRIDELKE NA STARI LOKACIJI ČEBELARSKA ZVEZE DRUŠTEV MARIBOR:
Tyrševa ul. 26 - 2000 Maribor
GSM: 041/268-954

ODPRTO:

Ponedeljek - petek: 10^h - 17^h

Sobota: 9^h - 12^h

Časopis Slovenski čebelar je ustanovilo »Slovensko čebelarsko društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko« leta 1898. Izdaja ga Čebelarska zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Tel.: tajništvo (01) 729 61 00, uredništvo: (01) 729 61 14 (Janez Mihelič, GSM: 040/209 004), faks: (01) 729 61 32,

Elektronska pošta: tajnik Anton Tomec: anton.tomec@cebelarska-zveza-slo.si – pisarna Barbara Zajc: barbara.zajc@cebelarska-zveza-slo.si – urednik Janez Mihelič: cebelarska.zveza.slo@siol.net

Izdajateljski svet: Lojze Peterle, Marjan Debelak, dipl. inž. arh., Janez Mihelič, univ. dipl. biol., dr. Jože Šnajder,

dr. Janez Poklukar in dr. Aleš Gregorc.

Uredniški odbor: Janez Mihelič, univ. dipl. biol., Jože Babnik, inž. agr., dr. Jurij Senegačnik, doc. dr. Janez Poklukar,

mag. Mira Jenko - Rogelj, Marjan Debelak, univ. dipl. inž. arh., čebelarski mojster Franci Marolt in dr. Aleš Gregorc.

Glavni in odgovorni urednik: Janez Mihelič, univ. dipl. biol., lektorica: Nuša Radinja, prof.

Letna naročnina za leto 2002 za nečlane je 7.700,00 SIT. Posamezna številka stane 700 SIT za člane oz. 750 SIT za nečlane

skupaj z 8 % DDV. Članarina skupaj z naročnino za Slovenski čebelar je 6.500 SIT. Člani lahko objavijo en brezplačen oglas

(20 besed) na leto, nadaljnja beseda je 50 SIT.

Reklamni oglasi: Cila barvna stran na ovitku 100.000 SIT, v sredini 60.000 SIT, pol strani 30.000 SIT, tretjina strani 20.000 SIT,

četrt strani 14.000 SIT. Popust pri ceni za 3- do 5-kratno objavo je 10%, za 6- do 10-kratno objavo 20%, za celoletno objavo 30%.

Splošni oglasi po 50 SIT za besedo, enako tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 40 besed. Cene so brez DDV.

Transakcijski račun ČZS: 183000013332037, matična številka ČZS: 5141729, davčna številka ČZS: 81079435, šifra dejavnosti: 91.120.

Za naročnike iz tujine – devizni račun: LJ BA SI 2X-900-27260-6274/0 – je letna naročnina 36 US \$.

Priloga za tisk: Prepress, d.o.o., Ljubljana, tisk: Tiskarna Ljubljana, d.d., Ljubljana.

Oblikovanje naslovnice: Boštjan Debelak, dipl. inž. arh.

Razni modeli darilne embalaže za vse priložnosti

Moji izdelki si
zaslužijo kraljevsko
embalažo

Možnost naročanja prodajnih artiklov (po telefonu,
faksu, e-pošti) po povzetju, na vaše stroške.

**Zahvaljujemo se vam za vaše
zaupanje in vam želimo vesel
božič in srečno novo leto.**

2003

Tržaška 65, 2000 Maribor

Telefon: 02/320-64-26; veleprodaja: 320-64-52

Faks: 02/332-62-71

e-mail: vema@siol.net

Delovni čas:

pon. - pet.: 8^h - 19^h

sobota: 9^h - 13^h

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME IN TRGOVINA

Pri gotovinskem nakupu čebelarске opreme v
vrednosti več kot 5.000 SIT, priznamo čebelarjem z
veljavno čebelarsko izkaznico 4% popusta

Logar

Delovni čas trgovine:
od ponedeljka do petka
od 8.00 do 12.00
in od 15.00 do 18.00
ob sobotah
od 9.00 do 12.00

LOGAR TRADE, d.o.o.
Zupanova 1, 4208 Šenčur, tel.: 04 25 19 410, faks: 04 25 19 415
e-pošta: logar-trade@siol.net, internet: www.logar-trade.si

